Դ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1053 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 9 ՅՈՒԼԻՍ 1887 (Ն· Տ·) 21 ՅՈՒԼԻՍ 1887 — 1 ԶԻԼԳԱՏԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درسعادتده غلطه ده نورادونکیان خاننده آرهولك غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան		160
» » Վեցամսեայ		80
» » Եռամսեայ		40
Գաւառաց » և օտարաց Թղթատարով տարեկան		240
Գաւառաց համար և օտարաց Թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք	58
» » վեցամսեայ	»	26

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախուց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է · Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր ·

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ· ՊՈԼԻՍ, 9 ՅՈՒԼԻՍ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ վրայ Մայրաքաղաքիս լրագրաց մէջ այս օրերս հրատարակուած հեռագրերէն որոշապէս իմացան ընթերցողք թէ եգիպտական Պայմանագիրը չվաւերացուեցաւ մեր Օգոստ. Ինքնակալէն, որ իւր խորախորհուրդ իմաստութեամբ և շըրջահայեաց հայրենասիրութեամբ, քաջ գիտէ պահպանել երկրին քաղաքական կարեւոր շահերը · Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուոլֆի երկարատեւ պատուիրակութեան ամլութիւնն անգլ. Նախարարութեան կողմէ հաչակեցաւ Խորհրդարանին մէջ · Համառօտիւ կրնանք յիշել արգելքն որում բախեցաւ Պայմանագիրը՝ Բ. Դրան և անգլ. կառավարութեան կողմէ ստորագրուելէն յետոյ · Կը յիշուի թէ կար 5րդ յօդուած մը, տրամադրող թէ, անգլ. զօրաց Եգիպտոսէ ելնելէ ետքն, եթէ անգլ. կառավարութիւնը տեսնէ թէ արտաքին կամ ներքին վտանգ մը կ'սպառնայ Եգիպտոսի, կարող պիտի լինի վերստին զօրք ղրկել յԵգիպտոս, աջակցութեամբ կամ առանց աջակցութեան օսմ. կառավարութեան · Ըստ նորանոր խորհրդակցութեանց, այս յօդուած անընդունելի թուեցաւ մեր Օգոստ. Վեհապետին և իւր լուսամիտ կառավարութեան · Կը յիշուի նաեւ թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնն ազդուապէս բողոքեց Անգլիոյ այս յաւակնութեան դէմ, որով կերպիւ իւիք Եւրոպա կը հարկադրուէր ճանչել Անգլիոյ իրաւունքն՝ ուզած ժամանակ գրաւելու զԵգիպտոս · Արդարեւ, տարիներէ հետէ անգլ. զօրքեր գրաւած են զԵգիպտոս, բայց այս գրաւումն իրողութիւն մ'է զոր Եւրոպա երբեք պաշտօնապէս չէ ճանչած · Այս գրաւում վաղանցիկ և բացառիկ վիճակ մ'է, մինչ Անգլիա, իւր Պայմանագրով, կ'ուզէր մշտական իրաւունք մը ձեռք բերել՝ ուզած ժամանակ զօրք ղրկելու Նեղոսի ափանց վրայ · Կը յիշուի, վերջապէս, թէ Պայմանագիրը գործադրական ոյժ պիտի ունենար Տէրութեանց կողմէ վաւերացուելէ ետքը միայն, և որովհետեւ Ֆրանսա երբեք չպիտի կըրնար ընդունիլ զայն, կանխաւ զայս իմաց տուաւ կայս. կառավարութեան, որպէս զի յետոյ չպարտաւորուէր կայս. կառավարութեան ստորագրութիւնը կրող Պայմանագրոյ մը դէմ խօսելու · Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ Կոմսին կայս. կառավարութեան քով բրած ձեռնարկին ազդուութիւնն ուշադրութեան առարկայ եղած է ի Լոնտոն · Կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ դեսպանն եւս ոյժ տուած էր իւր ֆրանսացի պաշտօնակցին դիտողութեանց · Այս պայմանաց մէջ, խնդրոյն հասուն խորհրդածութեամբ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ չվաւերացնել եգիպտական Պայմանագիրն, որով անգլ. դիւանագիտութիւնը պարտութիւն մը կրեց, որուն աննպաստ տպաւորութեան ներքեւ կը գտնուի այժմ Լորտ Սալզպըրիի Նախարարութիւնն · Այսու ամենայնիւ, Թուրքիոյ և Անգլիոյ միջեւ Եգիպտոսի մասին համաձայնութեան յոյսերն ոչնչացած չեն բոլորովին · Զի երեկի հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Լոնտոնի օսմ. դեսպան Ռիւստէմ փաշա Բ. Դրան մի նոր ծանուցագիրը մատուցած է Սալզպըրի Մարքիզին · Առայժմ, ըստ յայտարարութեան անգլ. կառավարութեան, Պայմանագրէն ոչինչ կը կը մնայ · Չվաւերացուելով, Պայմանագիրը կը կորսնցնէ ամեն նշանակութիւն, և ո՛չ Անգլիոյ, ո՛չ Թուրքիոյ վրայ ո՛ և է պարտաւորութիւն չի դներ · Ասով բնաւ կ'ուզէ բրիտանական դաշլիճը թէ անգլ. զօրքերը պիտի շարունակեն մնալ Նեղոսի ափանց վրայ, մինչեւ որ կարգադրութիւն մը գոյանայ ապագային մէջ ·

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ԻՌԼԱՆՏԱ. Բէլ Մէլ Կազէթի մէկ հատուածը, զոր մէջ բերած է Մտ. Օպիւրվ., կը բաղդատէ զԵգիպտոս Իռլանտայի հետ · «Եգիպտոս մեզ՝ Անգլիացւոց՝ համար գէթ նոյնչափ շահեկանութիւն ունի որչափ Իռլանտա · Թէ՛ յԵգիպտոս և թէ յԻռլանտա, ժողովուրդներն ի դժգոհութիւն գրգռող պատճառք նոյն են · Զի եգիպտացի ժողովուրդն, ինչպէս իռլանտացի ժողովուրդը, կը բաղձայ վարչային ապակեդրոնացման, և օտարազգի պաշտօնատարներէ ազատման, որք օտար օրէնքներ կը գործադրեն · Թէ՛ յԵգիպտոս և թէ յԻռլանտա, հողային արտադրութիւնք բնակչաց ապրուստի միակ միջոցն են, և այս արտադրութեանց մեծագոյն մասն օտար երկիր կ'երթայ · Զի յԻռլանտա՝ անգլիացի հողատէրք կուլ կուտան զայնս, և յԵգիպտոս՝ եւրոպացի պահանջատէրք եգիպտական կառավարութեան · Բայց Իռլանտայի մէջ, հեռաբնակ և բազմածախ կառավարութեան մը (Լոնտոնի կառավարութեան) գործած զեղծմունք չեն այնչափ վրդովիչ որչափ Եգիպտոսի մէջ տեսնուածը · Սակայն և այնպէս, երկուց երկրաց կրած չարիքը նոյն է․» Օրուածագիրը կը զարմանայ թէ անգլ. կառավարութիւնն Եգիպտոսի մէջ ինքնակառավարութիւն կազմակերպելով երկրէն դուրս ելնելու յայտարարութիւն կ'ընէ, երբ Իռլանտայի մասին չընդունիր այդ սկզբունք, և ընդհակառակն պատժական օրէնքները կը խստացնէ ·

ՔՈՊՈՒՐԿԻ ԻՇԽԱՆԻՆ ընտրութեամբ, պուլկարական խնդիրը չի լուծուիր · Գործը պարզ է · Ռուսիա չի ճանչնար այս ընտրութիւնը · Առանց Ռուսիոյ հաւանութեան, և հետեւապէս առանց Ֆրանսայի հաւանութեան, անկարելի է Տէրութեանց միահամուռ հաւանութիւնն, և առանց Տէրութեանց միահամուռ հաւանութեան, պուլկարական խնդիրը չի լուծուիր · Աւելին կայ · Քոպուրկի Իշխանն ինք ևս կ'ըսէ թէ, որպէս զի կարենայ ստանձնել Պուլկարիոյ Իշխանութիւնն, հարկ է Տէրութեանց միահամուռ հաւանութիւնն, և առ այս, պէտք է աշխատիլ հաշտեցնելու Ռուսիան Պուլկարիոյ հետ · Ուրեմն, պուլկարական խնդրոյն լուծման համար, նոր զոհողութիւնք պէտք են պուլկար ազգին կողմէ · Քանի որ արդի Խնամակալութիւնն և արդի Մեծ Սօպրանիէն կան, անհնար է որ Ռուսիա հաշտուի Պուլկարիոյ հետ, և թէպէտ պուլկար ազգին ստուար մեծամասնութիւնը կը հաւանի Խնամակալութեան և արդի Ազգ. Ժողովոյն ուղղութեան, բայց կ'երեւի թէ, ազգին աւագ շահերը փրկելու համար, պուլկար ազգն ի վերջոյ պիտի հարկադրի զոհել արդի Խնամակալութիւն և արդի Մեծ Սօպրանիէն · Թէ ինչ պիտի ծագի երբ այս կառավարական ոյժեր անհետանան, ո՛չ ոք կրնայ գուշակել · Ռուսիոյ խնդիրն այս կամ այն Պուլկարին հետ չէ անշուշտ · Սդամպուլովի և ընկերաց գործէ քաշուիլը պահանջելով, Ցարին կառավարութիւնը պարզապէս կը պահանջէ ջնջումն ազգային անկախ ոգւոյն որով ժամանակէ մ'ի վեր կը վարի Պուլկարք, և ռուսասէր վարչութեան մը հաստատումն ի Սոֆիա · Մինչեւ որ այդ բան տեղի ունենայ, Ռուսիա մէկ մէկ պատրուակ պիտի գտնէ երկարաձգելու արդի տարտամ և անկանոն վիճակն ի Պուլկարիա · Պուլկար ազգն հայրենասիրութեան, իմաստութեան և ճարտարութեան մեծագոյն ապացոյցը պիտի տայ եթէ, փոխելով հանդերձ արդի Խնամակալութիւն և արդի Ազգ. Ժողովն, աւելի օրինաւոր պայմաններու մէջ կարենայ կազմել խորհրդարանական և վարչական մարմին մը որ ոգեւորեալ լինի միեւնոյն ոգւով · Թերեւս յայնժամ միւս Տէրութիւնք ստիպեն զՌուսիա՝ ճանչելու իրաց նոր վիճակն ի Պուլկարիա, և հաւանելու դարձեալ Քոպուրկի Իշխանին ընտրութեան · Մինչեւ այն ատեն, պուլկարական տագնապը չպիտի դադրի մտքերը տանջելէ իբրեւ խռովարար տարր մը միջազգային քաղաքականութեան ·

ՌՈՒՍԻԱ. Ցարին կառավարութիւնն ամեն ժամանակէ աւելի հոգածութեամբ կը զբաղի երկրին տնտեսական զարգացման վերաբերեալ հարցերով · Ամերիկայի մրցումն ընդդէմ ռուսական երկրագործութեան, որ պահ մը սանձարձակ կ'իշխէր եւրոպեան հրապարակաց վրայ, եւս քան զեւս գրգռեց ռուս կառավարութիւնն՝ հայթայթելու և բարւոքելու երկրագործական յառաջդիմութեան միջոցներն · Աւասիկ նորագոյն ծրագիր մը․— Տօն գետը, թէեւ Եւրոպիոյ մեծագոյն գետերէն մին է, ամառն աննաւարկելի է, եւ թէպէտ չատ մը ռուսական գաւառներու մէջէն կ'անցնի, անոնց բերքերուն համար փոխադրման լաւ եւ ապահով միջոց մը չէ · Ասոր պատճառն ո՛չ այնչափ ջուրերուն ցածութիւնն է, որչափ տեղային խութերն և արգելքները, զորս բառնալու եւ զՏօն կատարելապէս նաւարկելի ընելու համար, Ռուսիոյ «Հաղորդակցութեան միջոցներու» Նախարարութիւնն յատկացուց 20,000 ոսկի, միայն այս տարւոյ մէջ ծախսելի · Ասով 750 մղոն ջուր ամառը նաւարկելի պիտի լինի չոգենաւուց համար, որով Ռուսիոյ Զիբրակօն, Էլէճ քաղաքն, հաղորդակցութեան մէջ պիտի դրուի Սեւ Ծովուն հետ · Այժմ Էլէճէ յԵւրոպա ղրկուած արմտիք երկաթուղւով Ռիկա կը տարուին, և անտի նաւ կը դրուին, որով բուտին (13 օխա) 33 քոբէք ծախք կ'երթայ, մինչ երբ Տօնի խութերը մաքրուին, կարելի պիտի լինի արմտիքն Էլէճէ Ռոստով ղրկել չոգենաւով բուտին միայն վեց քոբէք փոխադրական ծախքով, և յայնժամ Ռուսիա կարող պիտի լինի Միացեալ Նահանգաց դէմ մաքառիլ աւելի նպաստաւոր պայմաններով · Էլէճ այն քաղաքն է ուր սկսած է գործածուիլ հողագործական առաջնակարգ մեքենայից · Էլէճ քիչ հեռու է Վորոնէժէ, ուր Մեծն Պետրոս հաստատեց ռուսական առաջին նաւարանն, և շինեց առաջին նաւախումբն, որով յետոյ Թուրքաց ձեռքէն առաւ Ազախու բերդը ·

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ զարմանալի յառաջդիմութիւնը ցոյց տալու համար, Ֆիլատելֆիոյ անգլ. հիւպատոսը քանի մը թուանշաններ մէջ կը բերէ · 1885ին ցորենի արտադրութիւնն էր 3,014,063,984 ամերիկեան գրիւ, այսինքն՝ 15 տարի առաջուան կրկինը · Խոտի արտադրութիւնն էր 48,570,460 տակառաչափ, այն է՝ 10 տարի առաջուան կրկինը · Բամպակի արտադրութիւնն էր 6,550,215 հակ, այն է՝ գերհաց ժամանակի արտադրութեան եռապատիկն · 15 տարւոյ մէջ երկաթի արտադրութիւնն աւելի քան կրկնապատկած է, և Հարաւային Նահանգաց մէջ եղած ճգանց շնորհիւ, աւելի եւս պիտի աճի · Հրդեհի դէմ ապահովագրութեանց գումարն հնգապատկած է քսան տարւոյ մէջ, եւ կենաց ապահովագրութիւնը՝ քառապատկած, Միայն Մասաչուսէդսի Նահանգին մէջ, խնայողական արկղներու յանձնեալ գումարները կը հասնէին՝ 1885ին՝ 275 միլիոն տօլարի, որ է 20 տարի առաջուան քառապատիկը · Միաց. Նահանգաց բնակչաց թիւը կրկնապատկած է 1860էն ի վեր, և այժմ իբր 60,000,000 հոգի կը հաշուի ·

ԱՆԳԼԻԱ. Պ. Բառնէլ հեռագրեց առ Պ. Քէլլի, Նիւ-Եորք․ «Շնորհակալ եմ ձեզ և տեղւոյդ իռլանտական նըպաստամատոյց յանձնաժողովոյն, 5,000 անգլ. ոսկւոյ բարեդէպ նպաստին համար, զոր յանձնեցի՝ իրենց արտերէն և տուներէն արտաքսեալ իռլանտացի հողագործաց յանձնախմբին · Այս մասին չատ ստիպողական պէտքեր կան, զի վերջին եռամսէին մէջ այդ օրինակ արտաքսմունք երկիւղալի կերպիւ աւելցած են, և պատժական նոր օրէնքն հողատէրաց քաջալեր կուտայ՝ անխնայ շարունակելու խեղճ երկրագործներու արտաքսման գործը · Կը յուսամ թէ մեր բոլոր բարեկամք պիտի կըրկնապատկեն իրենց ճիգեր՝ հողատէրաց հարստահարութեան այս դժբախտ զոհերուն ի նպաստ․» Պ. Բառնէլ շնորհակալեաց հեռագիր մ'ուղղեց նաեւ առ Պ. Ֆիձճէրալտ, Նախագահ իռլանտական Ազգային Դաշնակցութեան, անցեալ աշունէն ի վեր յԻռլանտա ղրկուած նպաստներուն համար · Դաշնակցութիւն յուլիս 9ին յանձնեց 30,000 տօլար, ի նպաստ իրենց արտերէն եւ տուներէն արտաքսուող իռլանտացի երկրագործաց, որոց ապրուստի միակ յոյսն են առ այժմ իռլանտական խորհրդարանական կուսակցութիւնն, և ասոր աջակից նպաստահաւաք մարմիններն յԱմերիկա ·

ԳԵՐՄԱՆՔ ՅԱՓՐԻԿԷ. Ամսոյս մէջ գերմանական գաղթային նոր մարմին մը պիտի երթայ յԱրեւելեան Ափրիկէ, գործնական փորձ մ'ընելու համար թէ Սուահէլիի երկիրն ո՛ր աստիճան կըրնայ յարմարիլ հողագործութեան և ընդարձակ ագարակագործութեան · Այս գաղթային ձեռնարկութեան գլուխն է Պ. Բինձէլ Պաւերացին, որ արդէն այցելած է այդ երկիրներ, և չատ նպաստաւոր գաղափար տուած է ի մասին անոնց յարմարութեան եւրոպեան մշակութեան մէթոտներու, մանաւանդ եգիպտացորենի, բրնձի, մրգեղինաց և ծխախոտի արտադրութեան նկատմամբ · Ուստի, քանի մը երիտասարդ գերման ագարակագործներ կ'երթան փորձել Սուահէլիեանի հողն, և եթէ յաջողին, ուրիշ չատ Գերմաններ պիտի հետեւին անոնց օրինակին ·

ՉԻՆԱՑԻՔ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՔ. Ի Քալիֆորնիա, Բոլոզա քաղաքին մէջ, Հօնկ-Ցի անուն Չինացի մը վերջերս վայրագաբար սպաննած էր այր մը և կին մը · Դատաստանը կատարեցաւ առաջի երդուելոց, որք զինք յանցապարտ գտնելով հանդերձ, ցկեանս բանտարկութեան դատապարտել բաւ համարեցին · Այս վճիռ զայրոյթ պատճառեց ունկնդիր բազմութեան, որ կը պահանջէր Չինացւոյն ի կախաղան հանուիլը · Նախագահ դատաւորն ևս յայտարարեց թէ երդուելոց վճիռն ինք չէր կրնար ընդունիլ, և թէ երդուելոց նոր խումբ մը առջեւ դատաստանը պէտք է կրկնուի · Բայց ունկնդիրք զինեալ էին բոլորովին, և հարբեցաւոր ատրճանակներ ուղղելով դէպ յոճրագործն, կ'աղաղակէին միաբերան, «Ակն ընդ ական, ատամն ընդ ատաման, կախեցէ՛ք Թշուառականը․» Նախագահը դժուարաւ հանդարտեցուց ամբոխն, ըսելով որ թէեւ կը պարսաւէ երդուելոց վճիռը, բայց կը յուսայ թէ դատարանին մէջ արիւն չպիտի թափուի · Դատապարտեալն ի բանտ տարուեցաւ · Ամեն վտանգ անցած կը համարուէր · Բայց կէս գիշերուն վրէժխնդիր ամբոխը պաշարեց բանտը, ներս մտաւ դուռները կոտրելով, բռնեց դուրս հանեց զՀօնկ-Ցի, և քաշքշելով տարաւ մինչեւ կամուրջ մը, ուր վզին չուան մը անցունելով, կամուրջին վրէն արձակեցին դէպ ի վար, և մարդն անմիջապէս խեղդուեցաւ · Ապա մարմինը բանտ փոխադրեցին վերստին · Ասոր կ'ըսեն «Լինչ օրէնք», որոյ կիրառութեան օրինակներ անպակաս են յԱմերիկա ·

ՍԱՆՏՈՒԻՉԵԱՆ կղզեաց յեղափոխութիւնը, զոր ծանուցինք երեքչաբթի, Նոր Աշխարհի մեծագոյն խնդիրն է այս պահուս · Միացեալ Նահանգաց Հանրապետութեան Խաղաղական Ծովու Նաւատորմը գնաց Հօնօլուլու, ի պաշտպանութիւն ամերիկեան շահուց · Թագուհին Քափիօլանի, Անգլիայէ վերադառնալով, Նիւ-Եորքէ Սան-Ֆրանչիսկօ գնաց երկաթուղւով, ուստից յուլիս 19ին չոգենաւ պիտի նստի Հօնօլուլու երթալու համար · Միաց. Նահանգաց արտաքին գործոց Նախարարութեան կողմէ կ'ըսուի թէ այս յեղափոխութիւն միջազգային կարեւորութիւն չպիտի առնու, զի ոչ այլ ինչ է բայց եթէ բողոք մը գործատէր հասարակութեան կողմէ ընդդէմ կառավարութեան եղմական յոռի վարչութեան և անոր հետեւանօք՝ տրոց չափազանց աճման · Նոր Նախարարութիւնը ձեռնարկած է երկրին կառավարութեան, և արդէն նոր Սահմանադրութեան մը ծրագիրը մատուցած է Թագաւորին, որոյ գահն երերուն է միշտ · Թագաւորն ի սկզբան ուզեր է դիմադրել ժողովրդային շարժման, բայց տեսնելով թէ ընկերութեան ամեն դասերուն հետ նաեւ զօրաց մէկ մասն իրեն դէմ դարձած են, դիմադրութիւնն անկարելի է գտեր, և զիջաներ է ժողովրդեան կամաց ·

ԻՏԱԼԻԱ. Լեւոն ԺԳ Պապին եկեղեցական ասպարէզն ընդգրկելուն յիսնամեակին առթիւ, որ մեծ հանդիսիւ պիտի տօնուի ի Վատիկան և կաթոլիկ ժողովրդոց մէջ, լուրջ փորձ մը պիտի լինի եղեր հաշտութիւն գոյացնելու իտալեան կառավարութեան և պապական իշխանութեան միջեւ · Կ'ըսուի թէ առաջին ձեռնարկն Ումպերդօ Թագաւորը պիտի ընէ, առիթէն օգտուելով և իւր յարգական խնդակցութիւնները մատուցանելով Պապին · Լեւոն ԺԳ պիտի պատասխանէ այս առաջին քայլին, և յայնժամ ուղղակի բանակցութիւնք պիտի կրնան սկսիլ · Հաւանական կը համարուի որ Պապն եկեղեցական իշխանութեան հնազանդելու արտաքին երեւելի ցոյցի մը փոխարէն՝ Պապն ալ մշտնջենապէս հրաժարի Հռոմի տիրութեան կամ աշխարհական իշխանութեան մասին ամեն պահանջումէ · Այս ամեն զրոյցներէ կ'երեւի թէ իտալեան Թագաւորութեան և պապական իշխանութեան միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու յոյսերը մարած չեն բոլորովին, և ընդհակառակն, ազատամիտ և ազգասէր չատ մը Իտալացիք փափաքող են ազգօգուտ կարգադրութեամբ մը վերջ տալ արդի բաժանման ·

—)(33)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷԷ

(ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ)

ՏԱՐՓԱՆՔ ՖԻԼԻԲԻ

Ժանն զարմացմամբ նայեցաւ նմա, նորա բանաքօսիկ ժպտին ներքեւ նշմարեց դէմքին տրտմաւոր այլայլութիւնը, բայց մը վարանեցաւ․ յետոյ, ոտք ելնելով․

—Այո՛, տիկին, ըսաւ, սիրայօժար․

Դղեակին մօտ ճեմելիք կար որուն համար մարքիզուհին մասնաւոր սէր մը կը տածէր առաջին օրէն․ Բլրակի մը զառիվայրին վրայ կախուած ծառաստան մ'էր այդ․ տեսակ մը անգլիական պարտէզ շինած էին անդ, դէս ու դէն կանաչազեղ ծործորակներով, և որուն ընդհանուր տեսքն անսեթեւեթ էր, մինչեւ իսկ վայրենի․ Կարի անպաճոյճ արուեստ մը փայլ տուած էր նորա բնական գեղեցկութեանց և անկանոնութեանց․ Ոլորապտոյտ ճանապարհները կը սողոսկէին նորա թաւուտներուն մէջտեղէն, կըղզիացեալ վաղեմի կաղնեաց, մամռապատ աճագին ժայռերու, տաւերամած եղեւնեաց պուրակներու քովէն կ'անցնէին և վերջ ի վերջոյ կը յանգէին այն լճակին ափանց միոյն որ արդէն յիշուած է այս վէպին մէջ աւելի բարեբաստ ժամու մը․ Այդ հովանուտ լճակին վերեւ ստուախիտ անտառակ մը կար որ կը տիրէր լայնատարած և եւ խորայատակ ջրին վերեւ, նսեմատուեր եւ գէճ անտառակ մը որ միպական եւ գրեթէ թատերական տեսքն աչքի զարնող հակապատկեր մ'էր նորմանտական դաշտերից վայրենի միօրինակութեան․

Տիկին տը Գալիս քայլերը կ'ուղղէր յայնժամ դէպ այդ նուիրական անտառն, ընկերակցութեամբ օրիորդ Ժաննի տը Լա Ռոշ-Էսմէլի․ Իւր քալուածքը, սովորաբար այնքան ճապուկ ու շնորհալի, իւր ծիգ ուղղորդութեամբ եւ խստութեամբ ցոյց կուտար ջղային ծայրայեղ պրկումն մը․ Անձուկ ճանապարհաց մէջ մերթ ընդ մերթ ետին կը դառնար քանի մը անկարեւոր բառ ուղղելու համար Ժաննի, եւ Ժանն կ'ապչէր նորա ձայնին կցկտուր շեշտէն․ Նմանապէս կը զարմանար նորա նայուածքին խռովախուռ արտայայտութեան, եւ մանաւանդ ջղաձգական շարժման վրայ որ անդուլ կը թարթափէր նորա արտեւանունքն եւ երկար բիբերը․—Տակաւին ընդտպաւորութեամբ այն ապահովիչ եւ կեղծուպատիր խօսքերուն որոցմով Ֆիլիբ հարկ համարած էր պատրել նորա անհանգստութիւնը, մանկամարդ աղջիկն այդ յուզման եւ տառապանաց նշանները կը վերագրէր բնականաբար դառնակսկիծ զոհողութեան մը անձկութեանց, եւ խանդաղատ արգահատանք մը կ'զգար այդ վատաբաղդիկ կնոջ համար․—Անկից աւելի իրաղեկ, ընթերցողին հետ կրնանք թափանցել մարքիզուհւոյն յուզման բուն պատճառին․—Իւր մոլեգին բարկութեան առաջին թափն անցած էր, իւր չարաչուք հեռագիրը ղրկած էր, եւ այժմ յետս կ'ընկրկէր իւր կոչած ուրուականին առջեւ, այն քստմնելի վախճանին առջեւ զոր ինք իւր ձեռօք պատրաստած էր․ Որոշած էր գերագոյն փորձ մը փորձել՝ հեռացնելու համար մահու բաժակն որ արդէն կը սառեցնէր իւր շրթունքը․ Կը խորհէր ուղղակի կոչում մ'ընել Ժաննի դիւրազգայութեան․ Եթէ յաջողէր ի գութ շարժել զնա—կամ սարսափեցնել—, դեռ ամեն բան կորսուած չէր, հետեւեալ օր պատրուակ մը կը գտնէր իւր ամուսինը խաբելու համար ի մասին հեռագրոյն․

Լճակին ստուերաշուք եզրն հասած էին․ Հանդիպակաց եզրն հասարակաց ուղի լինելով, դղեակին բնակիչներն եւ հիւրերը սովորաբար դարպասներէն կ'անցնէին երբ ուզէին լճակն երթալ, երեկոյեան զովը շնչելու կամ նաւարկութեամբ զբօսնելու համար․ Այս նպատակաւ եզերքի սեպաձեւ ժայռին մէջ սանդուղ մը փորած էին եօթն ութ աստիճանաւ, որոյ ստորոտն, աւկախ լիաններու ներքեւ, կապուած էր սպիտակ մակոյկ մը զոր «օրիորդին մակոյկը» կը կոչէին․

Մարքիզուհին, որ վայրկեանէ մը ի վեր մռայլոտ դէմքով կը դիտէր լճակին տըխրազդեցիկ մակերեւոյթն, յանկարծ դարձաւ Ժաննի թեւին․

—Օրիո՛րդ տը Լա Ռոշ-Էսմէլ, ըսաւ, խօսելիք ունիմ ձեզ․․․ կ'ուզէ՞ք պըտըտցնել զիս ջուրին վրայ․․․ կը խօսակցինք․

Ժանն հաւանութեան նշան մ'ըրաւ գլխովը, մարքիզուհին զգուշութեամբ իջաւ սանդուղին լպրծուն աստիճաններէն եւ մակոյկին մէջ մտաւ․ Ժանն ալ անմիջապէս մակոյկին մէջ ցատքեց եւ ձեռքն առաւ թիակները․

—Ո՞ւր կ'ուզէք երթալ, ըսաւ․

—Ուր կարենանք ապահով լինիլ թէ ոչ ոք պիտի լսէ մեզ, ըսաւ տիկին տը Գալիս․

—Հո՛ն․

Ու ձեռքով կը ցուցնէր լճակին ծայրերէն մին, որուն խորին միայնութեան երեւոյթ կուտար բարձրաբերձ եւ գալարաբոլորգեաց ժայռ մը․

Մակոյկը, ճարտար ձեռքերէ վարեալ, խոտորնակ գծով կտրեց լճակն, յուշիկ սահեցաւ ուռենեաց ներքեւէն եւ կանգ առաւ ժայռին առջեւ․ Ժանն մակոյկին մէջ առաւ թիաճակներն, ակնապիչ նայեցաւ տիկին տը Գալիսի եւ սպասեց․

Մարքիզուհին իւր սպիտակ ձեռներէ մին ջուրին մէջ կախեց եւ քանի մը վայրկեան ջուրը խառնեց անխօսուկ․ Յետոյ յանկարծ․

—Օրիո՛րդ տը Լա Ռոշ-Էսմէլ, ըսաւ, չեմ սիրեր զձեզ․ սակայն գիտեմ թէ ազնիւ եւ քնքոյշ էակ մ'էք․․․ ի՞նչպէս կ'ամուսնանաք մարդու հետ որ գիտէք թէ տարփածուս է․

—Տիկին, ըսաւ Ժանն, ինչո՞ւ համար փնտռեցիք այսքան կսկծեցուցիչ տեսակցութիւն մը․․․ տեսակցութիւն մը ուր ամենէն զգոյշ, ամենէն անմեղ խօսքերս թշնամանք մը պիտի թուին ձեզ․․․ Է՛հ լաւ, այո՛, իմ խօսեցեալս խանդաղանօք, կաթոգին սիրած է զձեզ, գիտեմ․․․ Թերեւս հիմա իսկ կը սիրէ․․․ միշտ պիտի սիրէ զձեզ իւր յիշողութեան մէջ, եւ այդ մտածում կենացս մշտնջենական տանջանքը պիտի լինի․․․ բայց վերջապէս տակաւին ի՞նչ կրնաք յուսալ այդ տարփէն․․․ Թո՛յլ տուէք ինձ ըսել, ա՛լ նորա վշտերը միայն պիտի կրէք, որովհետեւ Ֆիլիբի հոգւոյն մէջ վերջ ի վերջոյ հզօրագոյն դարձած են պարտականութեան եւ պատուոյ զգացումները, զորս ընդերկար լռեցուցած էր կիրք մը․․․ որ չատ դիւրաւ կը հասկցուի, տիկին, երբ մարդ տեսնէ զձեզ․․․ Այդ զգացմունք կը վերադարձնեն զնա իւր հօր, իւր ընտանեաց, իւր մանկութեան խօսեցելոյն․․․ եւ կ'ուզէ՞ք դարձեալ խլել զնա ի մէնջ․․․ Իւր սրտին արդի վիճակին մէջ, ի՞նչ պիտի ընէք զնա․ ի՞նչ մտերմութիւն, ի՞նչ երջանկութիւն յայսմհետէ կարելի են ձեր եւ նորա միջեւ․․․ Խորհա՞ծ էք այս մասին․ տիկի՛ն, ըսէ՛ք․

—Օրիո՛րդ Ժանն, պատասխանեց մարքիզուհին, ձեր փաստերը գերընտիր են եւ անշուշտ պիտի համակերպէի անոնց, եթէ, ձեզ նման, սիրելու այնքան հանդարտ եղանակ մ'ունենայի․․․ Բայց, երբ ես կը սիրեմ, երբ ես անձնատուր կը լինիմ, ա՛լ ոչ իրաւունք կը ճանչեմ, ո՛չ պարտք, ո՛չ պատիւ․ կիրքս միայն կը ճանչեմ․․․ եւ նմա կը հետեւիմ մինչեւ ցծայր, մինչեւ յամօթ․․․ մինչեւ ի մահ, եթէ հա՛րկ լինի․․․ Իմ ոճիրս է այդ, կ'ընդունիմ․ սակայն իմ արդարացո՛ւմս է նաեւ․ Եւ դո՞ւք ի՞նչ արդարացում ունիք․ Ցրտութեամբ, խոհեմութեամբ, բարեպաշտութեամբ՝ ձեռուընիդ կը դնէք սրտի մը վրայ որ ինձ կը պատկանի, զոր գնած եմ կնոջ մը ամենէն թանկագին բանով․․․ Անխղճութեամբ կը խլէք զայն ինձմէ, կը յուսահատեցնէք զիս, անխնա՛յ կ'սպաննէք․․․ Աւասիկ ձեր կրօնքին թելադրած վարմունքը․․․ Է՛հ լաւ, քա՛րը նորա գլխուն եւ ձեր գըլխուն․

—Ա՛հ, տիկին, կը ներէք, ըսաւ Ժանն․ Կը ջանամ հանդարտ լինիլ, եւ այս է անշուշտ ձեր արհամարհանաց պատճառը․․․ Սակայն, ես եւս, կը պարծենամ այդու, գիտեմ սիրել․․․ Ես ալ իմ կիրքս ունեցած եմ․․․ եւ պատրաստ էի հետեւիլ նմա,—եւ տակաւին կը հետեւիմ,—ոչ թէ ձեզ նման մինչեւ յամօթ, ո՛չ․․․ այլ, ձեզ նման, մինչեւ ցմահ․․․ Ամուսինն զոր կը ջանաք յափշտակել ինձմէ, ծնելէս ի վեր կը սիրեմ․ կենաց մէջ դեռ հանդիպած չէիք նմա երբ ես արդէն կը սիրէի զինքը․․․ Ձեր սիրտն յուզելէ առաջ, իմ սիրտս կտոր կտոր ըրած էր, եւ սակայն կը սիրէի՛․․․ Այնչափ արցունք թափել տուած է ինձ որքան դուք չպիտի թափէք երբեք, եւ սակայն դադրած չեմ զնա սիրելէ․․․ Զիս թողուց եւ խաբեց, եւ նորա համար հաւատարիմ ապաշխարանաց զգացումներ, երջանկութեան մաղթանքներ, գորովանաց աղօթքներ եւ արցունքներ միայն ունեցայ․․․ Աւասիկ իմ սիրելու եղանակս․ կարծեմ թէ ձերինը կ'արժէ․

—Ըսել է կռուոյ կ'սկսինք, ըսաւ մարքիզուհին, անագորոյն կռուոյ մը․

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Այս առուր Սուրհանդակն Սպարդալեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտիէն նամակ մը առինք Միրանէզպաշէ, յուլիս 16 թուով, որով Ն. Վսեմութիւն կը ծանուցանէ թէ, «Ս. Փրկչեան ազգային Հիւանդանոցի վերաշինութեան մասին Արեւ-ելքի 1041րդ թուով հրատարակեալ խմբագրական յօդուածը շնորհակալութեամբ կարդալով,» այս յոյժ կարեւոր և օգտակար ձեռնարկութեան նպաստ մը լինելու համար, իւր կողմէ կը նուիրէ հազար օսմ. ոսկի, «պայմանաւ որ վերաշինութեան սկսելէն երկու ամիս ետքն, ամիսն հարիւրական ոսկի գրկուի Իզմիրէն, մինչեւ որ հազար ոսկին լրանայ։» Ն. Վսեմութիւն պայման կը դնէ նաեւ որ «Սպարդալեան գերդաստանին անունը չէնքին ճակատը դրուելիքյիշատակարանին մէջէն դուրս չձգուի։» Վերաշինութեան գործին նկատմամբ Ն. Վսեմութիւն կ'ըսէ. «Մեր ազգին մէջ տիրող անտարբերութիւնը մեծ է. անոր համար մեծ համբերութիւն պէտք է ամեն պարագայի մէջ։ Ցակոբեան Միքայէլ էֆէնտիի և անոր նմաններուն վրայ ազգիս վստահութիւնը մեծ է։ Ցուսամք Աստուծով ի գլուխ կը հանեն այս մեծ գործը՝ ի փառս և ի պատիւ Հայոց Ազգին։»

Ինչպէս կը յիշուի, Ազգ. Վարչութիւնը պաշտօն յանձնած էր Եդեսիոյ Առաջնորդ Մխիթարեան Գեր. Խորէն Եպիսկոպոսին՝ Տիգրանակերտ երթալ իբրեւ այցելու հովիւ և Ն. Գերապատուութիւն, վիճակային ինչ ինչ գործոց պատճառաւ հրաժարած լինելով այս պաշտօնէն և Վարչութիւնն Արաբկիրու Առաջնորդ Գեր. Եղնիկ Եպիսկոպոսին յանձնարարած էր Տիգրանակերտ երթալ իբր այցելու հովիւ։

Այս անգամ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կրկին յանձնարարութեան վրայ, Մխիթարեան Խորէն Եպիսկոպոս յանձն առած է երթալ ի Տիգրանակերտ և հեռագրաւ ծանուցած է թէ արդէն ճամբայ ելած է։

Ինչպէս յայտնի է, Ն. Գերապատուութիւն պիտի մնայ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի։

Փաստաբան Թէնկըր Սիմոն էֆէնտի նամակ մ'ուղղելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ծանուցանելով թէ Գուրտեան Կարապետ էֆէնտիի կտակն եղծանելու համար պաշտօնապէս փոխանորդ կարգուած է, խնդրած է որ այս գործողութիւն Պատրիարքարանի շրջանակին մէջ կատարուի որպէս զի դատարանաց դիմելու տեղի չմնայ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Քաղաքական Ժողովոյ յանձնած է սոյն նամակը։

Ասպարէզէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն պատուաւոր ազգայիններէն Պաղպաղեան Կարապետ էֆէնտիի նորապսակ ամուսին և Սեղրոսեան Սարգիս էֆէնտիի դուստր՝ Տիկին Վիրգինէ, որ Մեզպուրեան վարժարանի սանուհեաց մէջ ամենէն փայլունն և տաղանդաւորն էր, նախընթաց ամսոյ 29ին իւր մահկանացուն կնքեր է քսանամեայ ծաղիկ հասակին մէջ, ի խոր սուգ համակելով Սեղրոսեան և Պաղպաղեան ընտանիքը։

Ի պատասխանի Արեւ-ելքի 1046 թուոյն մէջ մեր Վանայ թղթակիցէն տուած տեղեկութեանց, ի մասին Խրիմու Ուսումնասիրաց Ընկերութեան գործոց, յիշեալ Ընկերութեան Գործադիր Ժողովն կը հաղորդէ մեզ թէ պիտի փութայ իւր նախապէս տուած որոշումը գործադրել, հրատարակութեան տալով տասնամեայ տեղեկագիր մը, որ կը պարունակէ Ընկերութեան հաստատութենէն ի վեր շրջանաւարտ Գործ. Ժողովոց գործառնութիւնք և մատակարարութեան հաշուեկշիռք, ցուցակ պարտուց և պահանջից, պատճառք տեղափոխելոյ վարժարանաց, ինչպէս և ուսմանց ծրագիրն, դասատուաց, աշակերտաց, բաժանորդաց և նուիրատուաց անուանքն, և լն և լն։

Հրատարակուեցաւ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏ ամսօրեայ հանդիսի մայիսի եւ յունիսի թիւերն հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Լաւրան Ասիական ընկերութեան. Ե։— Առ Տօքդ. Փէշտիմալճեան էֆէնտի, առ Յ. Յ. Պարոնեան էֆէնտի.—Կնոջ պատմութիւնն. Ռ. Յ. Պէրպէրեան.—Պէրպէրեան էֆէնտիի բանախօսութեանն առթիւ. Ե։— Հոգւոյ անմահութիւն. Եղիշէ Վ. Այվազեան։—Զիլինկիրեան ի Պոլիս. Մելամեա.—Արդար եւ Լաւրենեա կամ Հայոց եկեղեցին. Ե. Վ. Դուրեան.—Նիրվանա. Յ. Սեֆերեան.—Եկեղեցական բարեկարգութիւն. Ե.—Նոմէյ Վանանթնեան. Յ. Սեֆերեան.—Բոլ Պէռ եւ բնախօսութիւն. Մ. Մօզեան.—Տուրքի խնդիրն և Ազգ. Դաստիարակութիւն. Ե.—Հնչեակք.— Աղէտ. Գ. Փափազեան.—Մենք պէտք է ջուր խմենք եւ ոչ գարեջուր. Ե.—Կաճառ գիտութեան. Լը Փօռ.—Ուսումնասիրութք. Գ. Մ. Օրեան (Արեւելք).—Այլեան մը օրագիրն. Մելամեա.—Մ՛էր. Եկկլեկիա.—Նոր թերթեր. Gazette économique et financière.—Դաստիարակութիւնն. Ե։

Վաղը կը հրատարակենք Տելեմաքայ մէկ մասին երկու հին եւ երկու նոր թարգմանութեանց չարունակութիւնն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել ազգային առաջնակարգ վաճառական և սեղանաւոր Իսաեան Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտիին։

Մուսուլի նախորդ կուսակալ Թահսին փաշա վերահաստատուեցաւ իւր պաշտօնին մէջ։

Ծիտոէի կուսակալի տեղակալ անուանեցաւ Հիճազի մէքդուպճի Արիֆ պէյ, որում Սանիյէ Միւդէմմայիզ աստիճան տրուեցաւ այս առթիւ։

Հիճազի մէքդուպճի անուանեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ թղթակցութեանց դիւանի առաջին քարտուղար Միւհիէտտին էֆէնտի։

Բրէզրէնի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Սիրօզի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Հիւսնի էֆէնտի։

Մէճիտիյէի ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ Վիէննայի օսմանեան դեսպան Սատուլլահ փաշայի։

Այլեւայլ կարգի պատուանշաններ տրուեցան Կրէտէի կառավարական պաշտօնատարաց ոմանց։

Սանիյէ Միւդէմմայիզ աստիճան տրուեցաւ հանրային պարտուց վարչութեան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Շէմսի էֆէնտիի։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ ՍՈՎՈՒ ԴԷՄ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Ֆէրիգ Օսման Սէյֆի փաշա եւ կայս. թիկնապահ ընդապետ Ֆահիգ պէյ՝ Գօնեա, հեծելազօրաց Ֆէրիգ Աքիֆ փաշա՝ Ատանա եւ զինուորական ընդհանուր պիտոյից դեր-նախագահ Միրլիվա Շահին փաշա եւս Էնկիւրի պիտի դրկուին ուր արմտիք եւ նպաստ պիտի բաշխեն սովեալ ժողովրդեան, Տէրվիշ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովոյ հրահանգաց համաձայն։ Վերոյգրեալ բարձրաստիճան սպայք ի մօտոյ կ'ուղեւորին իրենց սահմանեալ վայրերն։

* *

Լը Թիւրքի կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է իւր անձնական գանձէն հազար հինգ հարիւր ոսկւոյ գումար մը դնել յիշեալ յանձնաժողովոյ տրամադրութեան ներքեւ, սովելոց անմիջական օգնութիւն հասցնելու համար։

ԿՐԷՏԷ

Կրէտէի կուսակալ Քօսդաքի փաշա հեռագիր մ'ուղղելով կայս. պալատան առաջին քարտուղարին, պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Մահմուտ եւ Բադիպ փաշաներու չանիք, ետ առնուած է որոց վճարումն յապաղելու մասին եղած ծանուցեալ յայտագիրն եւ հետեւաբար յանձնարարուած է կղզւոյն ամեն կողմն որպէս զի տասանորդական տուրքերը վարձակալութեան տալու սկսին։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Բ. Դուռը վերջապէս ստացաւ բոլոր մեծ Տէրութեանց պատասխանները։ Դիտելի է որ Գերմանիա, Աւստրիա, Իտալիա և Անգլիա համաձայն են սա հիման վրայ թէ աւելի չահաւոր է պուլղարական խնդիրը լուծել Պերլինի դաշնագրոյն տրամադրութեանց համաձայն։ Կ'ըսուի թէ յիշեալ դաշինք իրենց պատասխանագրոյն մէջ գործածած են այս պարբերութիւնն որ աշացոյց մը կը նկատուի դաշտնի համաձայնութեան մը որ թերեւս ապագային մէջ կարենայ երեւան գալ պարագայից բերմամբ։ Տէրութեանց մէջ ամենէն աւելի Աւստրիա-Հունգարիա փափագող կ'երեւի ի Պուլղարիոյ մէջ իբրաց վերջնական վիճակ մը հաստատուած տեսնելու։ Սա կը յայտարարէ թէ մեծաւ գոհունակութեամբ պիտի տեսնէ վերջաւորութիւնն տագնապի մը որ շուրջ երկու տարիէ հետէ ծանր մտահոգութիւններ կը պատճառէ բոլոր դաշինքներուն։ Գերմանիա, որպէս միշտ, կը կարծէ թէ Պուլղարիոյ և Ռուսիոյ միջեւ համաձայնութիւն մը կարելի է, զոր ինք ևս պիտի հաստատէ, փափագ յայտնելով հանդերձ որ պուլղարական տագնապը կարգադրուի Պերլինի Դաշնագրոյն տրամադրութեանց համաձայն։ Սակայն, կեդրոնական Եւրոպիոյ երեք պետութեանց պատասխաններէն ամենէն յայտարարն ու ազդեցիկն Իտալիոյ պատասխանն է։ Կարծեմ թէ Հռոմի դաշինքը գիտէր կանխաւ Ֆրանսայի պատասխանն որ կ'ըսէ թէ չկրնար ընդունիլ որ Պուլղարիոյ իշխանն ընտրուի ժողովէ մը որուն մասնակցած են բուլղարեցի երեսփոխանք, վասն զի՝ ըստ իրեն, Բ. Դրան անկ է որոշել թէ կատարուած ընտրութիւնը վաւերական է այդ պայմանաց մէջ։ Արդէն, Ֆրանսայի առարկութիւնք այնքան ազդեցութիւն մ'ըրած չեն դերիչխան պետութեան վրայ և կ'ըսուի խոկ թէ զայն գոհացնելէ հեռի են։»

Լ. Հէրալտ՝ Տէրութեանց պատասխանին վրայ սոյն ծանօթութիւններն հաղորդելով, ինչ ինչ խորհրդածութիւններ յետոյ կը յարէ.

«Դժուար է արդարեւ գիտնալ թէ ինչ որոշման պիտի յանգի Նախարարաց Խորհուրդն որ պիտի գումարի այսօր (երէկ, չորեքշաբթի) ի Բ. Դուռն, Տէրութեանց պատասխանին վրայ խորհրդակցելու համար։ Սակայն մինչեւ ցարդ կատարուածներէն և օսմանեան դաշինքն ընդհանուր տրամադրութիւններէն սա կարելի է հետեւցունել թէ կայս. կառավարութիւնը գուցէ հրաւիրէ այն Տէրութիւններն որք առարկութիւն մը չեն յարուցած Քոպուրկի իշխանին ընտրութեան դէմ, այնպիսի կէտ մը գտնել որ կարելի լինի համաձայնութիւն գոյացնել իրենց և Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ միջեւ։»

* *

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ զբաղեցաւ այն պատասխաններով զորս մեծ Տէրութիւնք տրուած էին Բ. Դրան ծանուցագրոյն, ի մասին պուլղարական խնդրոյն։

Թէեւ կ'ըսուի թէ Բ. Դուռն այս խնդրոյ առթիւ երկրորդ ծանուցագիր մ'եւս պիտի ղրկէ, սակայն ըստ Ս-----ի, Բ. Դուռն այս մասին տակաւին ո և է որոշում տուած չէ։

Հաւանական է որ, կը յարէ Թուրք թերթը, նոր ծանուցագիր մը ղրկուելէ առաջ, կարծեաց փոխանակութիւնք լինին Բ. Դրան և եւրոպական դաշինքներու ոմանց միջեւ։

Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նըստին ցրուելէն յետոյ, Բարձր. Մեծ. Եպարքոսն և արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը պահ մ'առանձնանալով խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Անցեալները, միջադէպի մը պատճառաւ, Այտընի կուսակալ Նազիֆ փաշա կծու լեզու մը գործածած լինելով Իզմիրի յոյն մետրապոլիտ Տ. Պազիլիոսի նկատմամբ, տեղւոյն յոյն հասարակութիւնը նեղացած՝ դադրեցուցած էր իւր պաշտօնական յարաբերութիւնները կուսակալին հետ և հրամայած էր գաւառին վարչական ժողովոյ յոյն անդամներուն չբազմիլ իրենց աթոռները մինչեւ որ գոհացում չի տրուէր այն անարգանաց որ եղած էր իրենց հոգեւոր պետին։

Այս դժուարութիւն, որուն վրայ Ցունաց Ամեն Պատրիարքը ձեռնարկներ ըրած էր Բ. Դրան մօտ, գոհացուցիչ լուծում մը ստացած է։

Իզմիրի յունական Ա--րէ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Վսեմ. Նազիֆ փաշա քաղաքին յունաց հիւանդանոցն այցելած միջոցին Տ. Պազիլիոս մետրապոլտին հանդպած լինելով, ցաւ յայտներ է յիշեալ միջադէպին համար որ այս կերպիւ փակուած կը նկատուի։

ԱՆՏՐԷ ՇԷՆԻԷ

Դուցէ քիչեր գիտեն թէ Անտրէ Շէնիէ, ֆրանսացի հայրենասէր ու սիրուն բանաստեղծը ծնած է (1763ին) ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, այն շէնքին մէջ ուր կը գտնուի այժմ Օսմանեան կայս. Պանքան։

Մայրաքաղաքիս ֆրանսական գաղթականութիւնն ուզելով անմոռաց պահել այս յիշատակն, յանձնարարած ի Փարիզ յիշատակարանի տախտակ մը պատրաստել որ վաղամեռ բանաստեղծին ծննդավայրի շէնքին դրան վրայ պիտի դրուի։ Այս առթիւ հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ ի մօտոյ և ֆրանսական գաղթականութիւնը խնդրած է իւր դեսպանէն՝ Մոնդէպէլլօ կոմսէն՝ ներկայ գտնուիլ այդ հանդիսին։

Տէրսիմի Տէֆդէրտար Հանիֆ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ բողոքոյ հեռագրեր ուղղուած են կառավարական պաշտօնատանց ոմանց։

—Ս-----ը խօսելով Ճանիկի գաւառակին մէջ պատահած մարդասպանութեանց, գողութեանց և այլ չարեաց վրայ, կ'ըսէ թէ՝ թէև նորընտիր կառավարիչ Թէվֆիգ փաշա՝ աշխատած է այս չարեաց առաջքն առնուլ չարագործաց գլխաւորները բանտարկելով, սակայն բարձրաստիճան պաշտօնեայք ոմանք ազատ արձակած են այդ չարագործները։

Թուրք թերթը կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ առ այս։

—Ռուսճուքէն կը գրեն առ Լէ-թ-ըէ- Օ-րէ-ն.

Քաղաքապետ Պ. Մանդօֆ այս օրերս երկու անգամ Իսլա-Հանէ պանդոկն եկաւ ուր խուռն բազմութիւն կը հաւաքուի միշտ և հրապարակաւ յայտնեց իւր կարծիքը Քօպուրկի իշխանին ընտրութեան վրայ։ Ըստ իրեն, Նոր իշխանին պատասխանը տող ընդ մէջ կարդալով, կարելի չէ տարակուսիլ որ նա պիտի ընդունի պուլղարական գահը։ Ցետոյ, քաղաքապետը խօսքը լինմակալաց և Նախարարաց վրայ դարձընելով, ըսաւ թէ այլ եւս յիմարութիւններով զբաղելու չեն։ Մեր համբաւաւոր քաղաքապետին այս դըժգոհութեան արտայայտութեան վրայ կրնանք յաւելուլ նաեւ քաղաքիս պահապան զօրաց սպայից մէկ մասին դժգոհութեան արտայայտութիւնը։ Զինուորականաց մէջ ծանր անհամաձայնութիւնք կան։ Շատ մը բսպայներ այլ եւս չեն ծածկեր իրենց համակրանքը Ռուսիոյ նկատմամբ։ Զինուորական հանրածանօթ դատախազ Ռատոյիրոֆ ինքն իսկ ռուսասէր կուսակցութեան յարեցաւ եւ վերջին օրերս զարմանօք տեսանք որ ռուսական կակարին ընկերութեան չոգենաւը կ'այցելէր։ Շարած մ'առաջ այսպիսի բան մ'ընել չպիտի յանդգնէր։

Պուլղարական իշխանութիւնք եւս բարեփոխած են իրենց ընթացքը Դանուբի վրայ բանող ռուսական շոգենաւուց նկատմամբ։ Նախորդ բռնութիւնք դադրած են և նաւապետք ու նաւաստիք այժմ յոյժ լաւ ընդունելութիւն կը գտնեն ամեն նաւամատոյցներու վրայ։

—Երէկ Զմիւռնիայէն մայրաքաղաքս ժամանեց տեղւոյն ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Նիգօլա Էրպինոֆ։

—Ս-----ը կ'իմանայ թէ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆի ի Պոլիս կատարած պաշտօնի մասին Բ. Դուռը շրջաբերական մ'ուղղելով մեծ Տէրութեանց բով գտնուող դեսպանաց, տեղեկութիւն պիտի տայ կատարուած բանակցութեանց վրայ։

— Այս առուր Թարիք հետեւեալը կը պատմէ.

Ոստիկանութիւնը տեղեկանալով որ Բերա, Վալիտէ Չէշմէսի թաղը բնակող ժամագործ Կոմիտաս անուն անձ մը Նյուալի մէջ ժամագործի խանութ մը բանալով երեսուն չափ անձանց ժամացոյցները խարէութեամբ կորզած էր, ձերբակալեց և բանտարկեց զնա։

—Հանգուցեալ Ինկիլիզ Ալի պէյի տասներկու տարեկան որդին Մուրատ պէյ, երէքշաբթի օրը Չէնկէլ գիւղ իւր ագարակին մէջ որսի ելած էր պարտիզպանի մ'ընկերակցութեամբ։ Մուրատ պէյ մացառներու մէջ թռչնոց ձագեր տեսնելով, ուզեց առնուլ զայնս, ուստի իւր հրացանին բերնէն բռնելով բունովը սկսաւ մացառներուն զարնել, սակայն հրացանը կրակ առնլով, կապարը կուրծքը մխեցաւ և խեղճ պատանին մեռաւ անմիջապէս։

Ոստիկանութիւնն օրինական քննութեան ձեռնարկած է։

—Էմ-րէ-ի- կը պատմէ թէ Տիմիդրի Բարդինօ անուն Սամոսցի մը, որ եղան վաճառականութեամբ կ'զբաղի, վերջերս գործով Իզմիր կը գտնուէր ուստից Սէվիրքէօյ գնացեր է եզներ գընելու համար. այդ օրէ ի վեր Տիմիդրի անյայտ եղած է և կասկած կայ թէ թակարդի մը զոհ եղած լինի։ Տեղական իշխանութիւնք կ'աշխատին գաղտնիքը պարզել։

—Միտիլլէն կը գրեն թէ քանի մ'օրէ հետէ Այվաճըգի և Միտիլլէի միջեւ նաւ մը երեւցեր է ուր ծովահէնք կը գտնուին։ Կղզւոյն իշխանութիւնք միջոցներ ձեռք առած են զանոնք հալածելու համար։

— Երէկ Մեծ-Կղզւէն կամուրջ եկող Մախսուսէի թիւ 6 շոգենաւուն մեքենան խանգարեցաւ և շոգենաւն հինգ ժամու չափ ծովուն վրայ մնաց։ Մախսուսէի տնօրէն Համիտ փաշա իմանալով զայս, անմիջապէս երկու շոգենաւով օգնութեան գնաց և ճամ. բորդներն իւր հետ տարած շոգենաւներէ մին մէջ փոխադրեց. կէսօրին միջոցաւ այլ մեքենան խանգարեալ շոգենաւը Կամուրջ բերաւ։

—Թնդանօթարանի Ֆէրիգ Օսման փաշա երէկ Խըտիվիյէի շոգենաւով Զմիւռնիա ուղեւորեցաւ։

Նոյն շոգենաւով Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ Բրէնս Հալիմ փաշայի որդի Սայիտ պէյ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Պաթումի ինսուրէնցիայի գաղթականներ։

—Եգիպտոսի մէջ հետեւեալ սպանութիւնը գործուած է։

Նախկին Խտիվ Հանգուցեալ Ասլան փաշայի հանգուցեալ որդւոյն Իպրահիմ Ելհամի փաշայի լալան՝ Ֆիրուզ աղա՝ Շէվալ ամսոյ 13ի առաւօտը մորթուած կը գտնուի իւր տան մէջ և բոլոր թանկագին ինչքերը կողոպտուած։ Ոստիկանութիւնը եղելութիւնն իմանալով, ոճրի վայրը կերթայ և պէտք եղած քննութիւնները կատարելէ յետոյ, տեսնելով որ տան բոլոր դուռները գոցուած էին և կարելի չէր որ դուրսէն չարագործ մը մտնէր, տան մէջ գտնուած բոլոր սպասաւորներն, սպասուհիներն և Ֆիրուզ աղայի որդեգրած մէկ ներքինին ու 15-16 տարեկան մէկ աղջիկը կը ձերբակալէ։ Ներքինին հարցաքննելով կը հաստատուի թէ ինչ ինչ յուռի վարմանց համար մէկ քանի անգամ ճամբուած էր Ֆիրուզ աղայի տունէն։ Ոստիկանութիւնը կասկածելով, ներքինիին տունը կը խուզարկէ և սպասուհիներուն վրայ ադամանդեայ մատանի, ժամացոյց և այլ թանկագին նիւթեր կը գտնէ։ Սպասուհիք հարցաքննուելով իրենց կարգին, կը պատասխանեն թէ այդ նիւթերը Ներքինին տուած էր իրենց, նոյն գիշերը։ Ներքինին տեսնելով որ ամեն ինչ յայտնուելու վրայ է կը փախչի։ Այս ո դ-գիր աղջիկն հարցաքննուելով, կը խոստովանի թէ տանը մէջ գտնուող բոլոր անձինք մեղսակից են, բայց ոճիրը գործած են ինք, Ներքինին և ուրիշ մրար մը որ իբրեւ աղքատ ընդունուած էր նոյն տան մէջ։ Աղջկան անունը խուզարկուելով արբենալմամբ լաթի կտորներ և մեծկակ ածելի մը կը գտնուի։ Աղջկան խոստովանութեան նայելով, ինքը՝ Ֆիրուզ աղայի կուրծքին վրայ կոխեր և Ներքինին ալ ածելիով մը մորթեր է իւր բարերարը Թանկագին նիւթերը բաժներ են իրենց և տանը սպասաւորաց ու սպասուհեաց միջեւ։ Գողօնները բոլորն ալ երեւան ելած են։ Աղջիկն և իւր մեղսակիցք բանտարկուեր են։ Ներքինին, որ խոյս տուած էր, նոյն գիշերը ձերբակալուեր է։

Սպանութեան պատճառն եւս հետեւեալն է որ յայտնուած է աղջկան խոստովանութենէն։ Ֆիրուզ իւր կենդանութեամբը Ներքինին և այդ աղջկան կտակած է եղեր իւր ագարակն և ապարանքը։ Սոքա ժամ առաջ այդ հարստութեանց տիրանալու համար սպաններ են իրենց բարերարն և այս ոճիրն առաջարկեր է նոյն խոկ Ներքինին։ Սա հաստատուած է աղջկան յայտարարութիւններ, սակայն ուրացաւ է սպանութեան իրեն ձեռքով կատարուած լինելն։ Եգիպտոսի նախնական դատարանն այժմ սկսած է սոյն խնդրով զբաղիլ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 20 յուլիս

Երեսփոխանաց Ժողով. Արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն, պատասխանելով հարցման մը ի մասին Քօպուրկի իշխանին ընտրութեան, ըսաւ թէ այս ընտրութեան համար տէրութեանց հաւանութիւնը չպիտի խնդրուի մինչեւ որ չվաւերացուի Վեհ. Սուլթանէն։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 9 յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	....	111 5/8
3 » » » (վաճառնին)	....	111 1/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)	....	22 70
3 » » » (վաճառնին)	....	22 77 1/2

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց.)	Սէրի	15 30
Պորսային գոցուելէն վերջը	»	15 30
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 31
Բարձրագոյն գին	»	15 31 1/2
Դաւագագոյն »	»	15 31
Կէս օրին	»	15 31 1/2

ԽՈՒԹԻԳԻԱՃԸ ՏԱՀՎԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	36 36
Այս առաւօտ	37 3
Կէս օր	37 3

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	Սէրի	22 30
» 1860) » 1863) » 1872)	»	13 20
» 1865) » 1869) » 1873)	»	0· 15 31

Ինսիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ.........(Գ. Կ.)	)
Այս առաւօտ բացուեցաւ..............	) գործ չեղաւ
Կէս օրին..............................	)

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4
Քրէտի Ժէնէրալ	Գ. Կ.... Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Գ.Պօլ		»	6
Սօս. Շանժ է Վալէօր		»	3 20
Թրամուէյ		»	308 1/2
Բուժէյի երկաթուղի		Ֆր.	32
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	86

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	...	100
20 Ֆրանքնոց	»	...	88 16
Անգլիական ոսկի	»	...	111
Բօլ Իմփերիալ	»	...	90 26
Քրիմիգ	»	...	51 20
Ռուսական թղթադրամ	»	...	40 22
» արծաթ	»	...	74
Ֆիօրին	»	...	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	...	108 2
Վեցնոց	»	...	102 35
Հինգնոց	»	...	102 35
Մէթալիք	»	...	98
Թասֆիէ	»	...	16 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 20 Յուլիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ				101 5/8
Օսմ.	»	Սէրի Դ.	բացուեցաւ	14 1/16
»	»	»	գոցուեցաւ	14 5/16
»	»	»	Ա.	22
»	»	»	Բ.	14 5/8
0	»	»	Գ.	14 1/3
Օթօման 1871				75
փոխառութիւն 1877				87
Պանք Օթօման				9 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873				93 1/4
Եգիպտական միացեալ (ինսիֆիէ)				74 1/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)				97 1/2
Տայրա Սանիէ				71 1/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Բօչիլտ)				94 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0				— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ				— —

Վիէննա, 20 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 60
Օսմանեան երկաթուղի	16

Բարիզ, 20 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 40
» » 3 0/0	81 20
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 25
» » » գոցուեցաւ	14 30
» » » Բ.	— —
» » » Գ. .... (.*)	14 35
Օսմանեան երկաթուղի	32
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	494 37 1/2
Քրէտի Լիոնէ	560
» Ֆօնսիէ	1355
Բաժնետոմս Լիոնի	1230
Սուէզի ջրանցք	1972 50
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	96 7/8
Իտալական Ռանթ	96 92 1/2
Սպանիական (արտաքին)	66
Եգիպտ[illegible]	375
Բրիօրի[illegible]	357 50
5 0/0 Հ[illegible]	282 50
Չէք Լ[illegible]	23

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յունիս ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Մեծ. Տեարք

Պանք Օթոմանի տարեկան նուէրը 25 օսմ. ոսկի ձեռամբ Կարապետ էֆ.ի Սըվաճեան, դահ. արծ. 2700. Բարեպաշտ ոմն 1,080. Թորոս Կիւլպէնկեան (մատաղացն) վասն իւր հանգուցեալ Սինեքերիմ որդւոյն 216. Տ. Յովհաննէս վարդապետ Գէորգ Մեծ Իփլիկեան 108. Մանուկ Նալպեան ձեռամբ Միքայէլ էֆ.ի Զօրապ 108. Գէորգ Տէմիրճեան 100. Երանոս Կիւմիշեան 40. Գրիգոր Փանոսեան 30. Տիգրան Ցաւութիւնեանի սրճարանէ հայազին տուրք ամսոյ 20. Գումար 4,402 դահեկան

ՑԱղէքսանդրիա բնակեալ Մեծ. Ցակոբ էֆ. Աչըգեան բարեհաճեցաւ նուիրել 20 գամբիւղ բրինձ. Բարեպաշտ ոմն 12 1/2 հօխայ տանձ ընտիր տեսակէն. Բարեպաշտ երիտասարդ ոմն 15 հօխայ շաքարեղէնք. Վասպուրականցի Գրիգոր Բանոսեան ըստ իւր բարի սովորութեան, այս տարի եւս 77 1/2 հօխա միս, 200 քիլօ հաց. Սօսմաճի Բարսեղ Ղազարոսեան 1 հորթ. Բարեպաշտ ոմն 1 գառն. Ի Պէշիկթաշ բնակեալ զինուորական դեղագործ Սահակ էֆ. Զմմըրիւթճեան 1 գառն. Բարեպաշտ ոմն 46 հօխայ անառ. Ակնեցի հացագործ մհր. Շիրին Արապեան՝ 22 1/2 հօխայ հաց. Կեսարացի Եազմաճի մհր. Ղուկաս 1 հօխայ ծխախոտ. Կարապետ Եղնայեան՝ 7 1/8 հօխայ իւղ. Տանիէլ Բաբա՝ 8 թօնօ հանքածուխ. Ամեն. Տ. Տ. Խրիմեան Ս. Հայրիկ՝ 25 օրինակ «Մարգարիտ Արքայութեան երկնից». Հ. Պ. Պէրպէրեան՝ 2 օրինակ «Տարերք հանրահաշուոյ». Սամուէլ Դ. Պարտիզպանեան 1428 հատ սիկառի թուղթ. Օրիորդ Արաքսի Ստեփան Գալէմճեան՝ 1 ծածկոց Ս. Աստուածածնայ. Տիկին Կիւլինէ Ջիթճեան՝ 1 Բոնիչ Ս. Մասանց.

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. ՓԷՆԷՐՃԵԱՆ — ՄԻՔ. ՑԱԿՈԲԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՎԱՆ, յունիս 23

1879 թուականը կը կրկնուի։

1879 տարւոյ ներկայ ամիսները կ'ընծայէին ճշդիւ նոյն երեւոյթները, գուշակել կուտային նոյն աղէտները, որպէս այժմ —1887 ին։ Տարբերութիւնը փոքր է։ Պատճառները թէեւ մասամբ տարբեր են, բայց որդիւնքը նոյն է։ Իսկ ապագայն,— ոչ ոք կարող է գուշակել։

Վերջին արեւելեան պատերազմը հազիւ վերջացած էր 1879 ին, պատերազմին պատճառաւ երկրագործութիւնը կանգ առած էր, արտօրայք անմշակ մնացած էին կէսէն աւելի։ Սա կարծես բաւական չէր, 1879 ի գարնան երաշտութիւն մ'ալ աւելցաւ նախկին աղէտներու վրայ։ Ցառաջիկայ վտանգը արդէն կ'զգացուէր նոյն տարւոյ ներկայ ամիսներու մէջ, հացի գինը բարձրացաւ օր ըստ օրէ, վրանաբնակ և սահմանակից նահանգաց բնակիչ քիւրդք արտաքոյ կարգի գնումներով պարպեցին հրապարակն և հետեւանքն եղաւ 1879-80 ի ահեղ սովը։

Հիմա ալ նոյն են երեւոյթները գժբաղդաբար։ Թէեւ նախորդ տարին պատերազմ չունէինք, բայց նախորդ տարիներու չափազանց աժանութեան հետեւանօք, արտօրայք 1/10րդ մասամբ անմշակ մնացին։ Ձմեռը խիստ երկար եղաւ, ցանուած սերմը մասամբ փճացաւ։ Ապրիլ ամսոյ վերջերը և մայիսի սկիզբը տեղացած ձիւնն և անկանոն անձրեւները հողը պնդացնելով բուսոց աճումն արգիլեցին։ Եւ այս ամենը դեռ բաւական չլինելով, ահա ամիս ու կէսէ աւելի է որ անձրեւ տեղացած չլինելով, գրեթէ բոլորովին փճացան անջուր արտերը զորս կ'անուանենք ---ին, իսկ ջրարբի արտերը կը նեղուին ջրի պակսութենէն։ Մոռացանք յիշելու որ գարնանային երկրագործական աշխատութիւնք առաւել քան կէսը ետ մնացին, թէ՛ ձմրան երկարութեան և թէ՛ անդադար տեղացող անձրեւներու պատճառաւ արգիլուելով։ Շատ գոհ լինինք, որ այս ամենի վրայ չաւելցաւ նաեւ մարախներու արշաւանքը, յորմէ պահ մ'ի կասկածուեցաւ։

Ինչպէս 79 ին, այս տարի եւս նախ Հէքեարիի բնակիչ քիւրդք և ապա վրանաբնակ քիւրդք սկսան մեծ քանակութեամբ գնումներ ընել արմտեաց վրայ։ Գիները բարձրացան օր ըստ օրէ։ Ժողովուրդը սարսափած 1879 ի յիշատակներով, աղերսագրով մը դիմեց կուսակալ Վսեմ. Խալիլ փաշային։ Վսեմ. կուսակալը յուրջ նկատողութեան առնլով խնդիրը, հնձոց վիճակը, ապագայ հետեւանքները և այլն, գաւառին վարչական ժողովոյ հաւանութեամբ արմտեաց արտածումն արգիլեց։ Թէ՛ արտածութեան և թէ՛ մասնաւոր չահադիտութեանց առաջքն առնելու համար խիստ հսկողութիւնք ի գործ դրուեցան թէ՛ աստ և թէ՛ ի գաւառս։ Մասնաւորաց արգիլուեցաւ չափազանցական նպաստակներով կարեւոր գնումներ ընել, նաեւ մով եկած արմտիքը հրապարակին ի վաճառ հանելու համար կարեւոր տնօրինութիւնք եղան և հաց գնել ուզող իւրաքանչիւր անձի հաց տրուեցաւ ըստ հաշուոյ ընտանեաց թուոյն։

Մինչ սոյն կարեւոր տնօրէնութիւնք ի գործադրութեան էին, արմտեաց գնոց բարձրացումը կանգ առաւ և երկու չարաթի չափ ցորենի չափը 25 ղրշէն աւելի չբարձրացաւ։ Սակայն Հէքեարիի կուսակալ Ֆէքրի փաշայն դիմողութիւն ըրած լինելով Վանէն արմտեաց արտածման արգիլման դէմ, որով իւր կուսակալութեան ներքեւ գտնուող բնակիչք կ'արգելուէին հաց գնելու դրացի կուսակալութեան մէջ, և կեդր. իշխանութեան բացատրած լինելով իւր նահանգի ժողովրդեան ապագայ վիճակն յիշեալ արգելքին պատճառաւ, Ներքին գործոց Նախարարութիւնն հրամայեց Վանայ

[illegible]

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ռուսական մամուլը Քօպուրկի Ֆէրտինանտ իշխանի ընտրութենէն առաջ, հակառակ ոչինչ կը խօսէր սոյն իշխանի նկատմամբ և անկարելիութիւն չէր տեսնէր նորա ընտրութեան մէջ. սակայն Պուլկարիոյ ազգային մեծ ժողովի գումարումէն մի քանի օր առաջ կարծես գաղտնի զօրութեամբ ամեն լրագիր հակառուսական նենգամտութիւն սկսաւ գուշակել նորա ընտրութեան մէջ. Իսկ ընտրութենէն անմիջապէս յետոյ ամենքն ալ միաբերան սկսան յարձակում ընել. Մոսկովսկիա Վեդոմոստի և Նովոյէ Վրեմիայի կարծիքներն այս մասին արդէն հաղորդուեցան հեռագրաւ. Ռուսքի Կուրիէր եւս, որ կարեւորագոյն թերթ կը համարուի սլաւական խնդրոց մասին, իւր վերջին խմբագրականաւ կը յայտարարէ թէ այսօրինակ ամեն ընտրութիւն անվաւեր պիտի նկատուի Ռուսիոյ կողմէ. Պուլկարիոյ քաղաքական կենաց համար, կ՚ըսէ սոյն թերթ, վերստին հասաւ ծանր տագնապ մ՚որ ըստ երեւութին տեւական հանգամանք պիտի ըստանայ. Դարձեալ տեղի ունեցաւ կատակերգական գործողութիւն. Ըստ յայտարարութեան կեղծ խնամակալութեան, կամ աւելի ճիշդն ըսելով, նորա հրամանաւ ազատած երեսփոխանները գաւազանի երկիւղի տակ Պուլկարիոյ իշխան ընտրեցին Անգլիոյ ցեղակից Քօպուրկի Ֆէրտինանտ իշխանը. Զարմանալի է որ Քօպուրկի իշխանն առանց եւրոպական համայն մեծ տէրութեանց համաձայնութեան, մտադիր է ընդունիլ պուլկարական գահն. այսպիսի դիտաւորութիւն պարզապէս կ՚ապացուցանէ իւր անհեռատես քաղաքականութիւնը… Ռուսիա միանգամ ընդ միշտ յայտարարած է թէ երբեք չպիտի ընդունի այն ընտրութիւնն որ կը կատարուի այնպիսի

ԴԱՏԱԿԱՆ

ՀԷՆՐԻ ԲՐԱՆՃԻՆԻ

ՉՈՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏ

Վերջին նիստն է այս. Մարդ կը խեղդուի Եղեռնադատ ատենի նրբանցքներուն մէջ և եթէ անհամբեր ամբոխը չ՚ողողեր սրահը, պատճառն ոստիկանաց խիստ հսկողութիւնն է, հակառակ յետամնաց գեղուհիներուն պաղատանաց և սիրապատար բանից.

Բրանճինի կը նստի իւր տեղն, ըստ երեւոյթին շատ հանդարտ, միշտ անըստգիւտ հագուստով, իւր սպիտակ բաճկոնակով և նորաձեւ վզկապով. Սակայն երեսը կապարի գոյն առած է, նայուածքը պղտոր է. այդ չորս սոսկալի նստերու միջոցին, այդ մարդն, այնքան տէր իւր անձին, զգալապէս ծերացած է.

Նախագահ Պ. Օնֆրուա տը Պրէվիլ, խօսքը տալէ առաջ ընդհանուր դատախազ Պ. Ռէյնօի, վերջին հարցում մը կ՚ուղղէ ամբաստանելոյն.

Նախ. Բրանճի՛նի, բան մ՚ունի՞ք աւելցնելիք ձեր պաշտպանութեանն համար: կ՚ուզէ՞ք խօսիլ.

Ամբ. (շատ զօրեղ ձայնով մը). —Բան մը միայն պիտի ըսեմ. ես անմե՛ղ եմ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՏԱԽԱԶԸ

Ընդհանուր դատախազն ոտք կ՚ելնէ և կ՚սկսի խնդիրը քրքրել մաթեմաթիքական ճշդութեամբ և կատարեալ ուղղամտութեամբ. Դատական նախաքարութեան բերանը գերեզմանէն կը հանէ Մառի Ռէնեօի պատկերն, այդ վայելչաշուք կնոջ որ պարկեշտ և ազնուաբարոյ վարմունք մը կը կեղծէր, անշուշտ անոր համար որ այնքան պարկեշտ կանայք այսօր խառնակեցիկ կիներու ձեւեր կ՚առնուն. Կը յիշէ նորա

[illegible]

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

[illegible] տին մէջ, —երբ խորհուի թէ ամբաստանեալը կը յամառի ուրանալ ակներեւ ճշմարտութիւնը, նոյն իսկ գոհարեղինաց վաճառումը Մարսիլիոյ բոզերուն—, չէր կրնար վայրկեան մ՚անգամ մտքէն անցունել անմեղութիւն փաստաբանել, արձակում խնդրել. ուստի Պ. Տըմանժ որոշապէս կը բաժնուի իւր պաշտպանեալէն. Գո՛ղ, այո. գողօնաթաքոյց, այո՛. մարդասպան, ո՛չ. այս է Պ. Տըմանժի դրութիւնը. Մանրակրկիտ կերպիւ քննելով Բրանճինիի կեանքը, Պ. Տըմանժ, մեծ ճարտարութեամբ կը ջանայ ցոյց տալ զԲրանճինի իբր արեւելցի Եւրոպացի մը խարդախ և ճկուն, նենգամիտ, անխիղճ, այլ բարեհամբոյր, բուռն գործերէ սոսկացող, կարող խաբելու, գողնալու, կանանց շնորհւին ապրելու, այլ բնաւ երբեք սպաննելու. Խողխողա՞ծ է զՄարի Ռէնեօ, մորթա՞ծ է հեզ անմեղ աղջիկն և նորա մայրն. Ո՛չ, ո՛չ կը գոչէ, Պ. Տըմանժ, ապացոյցները կը պակսին: —Բանի մը ապացոյցներով կը հաստատէ շատ անգամ վկայութեանց ստութիւնը, կը պնդէ թէ Բրանճինի անշուշտ մեղսակից մ՚ունի, որ բո՛ւն մարդասպանն է. Իսկ նորա լռութիւն պահելուն պատճառ կը համարի սա թէ, Բրանճինի դիւրակեցիկ ազատ կեանք կ՚ուզէ, կանանց հետ ապրելով, խաղարանաց մէջ զբօսնելով, և ո՛չ թէ ապրիլ Թիարանին մէջ, ուր կը ղրկուին գողօնաթաքոյցներն և գողերն. Լաւագոյն կը համարի մեռնիլ քան այդ տաժանելի կեանքով ապրիլ. ուստի և ոչ մէկ յայտնութիւն կ՚ընէ.

Կ՚երեւի թէ պաշտպան փաստաբանին այն գիւտը շատ յարմար կու-

գայ ամբաստանելոյն գործին, որովհետեւ երբ նախագահը կը հարցնէ.

—Բրանճի՛նի, բան մ՚ունի՞ք աւելցնելիք ձեր պաշտպանութեան համար.

Ամբաստանեալը, կռուփի սոսկալի հարուածով մը կը սարսեցնէ վանդակապատն և խիզախօրէն նայելով նախագահին.

—Մա՛հ կամ ազատութի՛ւն, կը գոչէ որոտագին ձայնով. Ես անմե՛ղ եմ. (Երկարատեւ յուզում ունկնդրաց մէջ.)

ԴԱՏԱՎՃԻՌԸ

Ժամ չորս ու կէսին, երդուեալ դատաւորք խորհրդակցութեան սենեակը կը քաշուին և երկու ժամ բացակայ կը մնան. Ունկնդրաց մէջ մեկնութիւնք անհամար են. ամբոխն հետզհետէ կը յուզուի. այդ անվերջ խորհրդակցութիւնը մտածել կու տայ թէ երդուեալք կը վարանին և յետոյ կ՚ընկըկին անխուսափելի դատավճռոյն առջեւ… մահո՛ւ պատիժը.

Վերջապէս երդուեալք կը դառնան, և կը կարդացուի դատավճիռն որ յանցաւոր կը ճանչէ զԲրանճինի ամեն մասանց վրայ, —Մառի Ռէնեօի, Աննէդ Կռէմըռէի, Մառի Կռէմըռէի սպանութիւնը, գոհարեղինաց գողութիւնը, կանխամտածութիւնն, ի բաց առեալ աղջկան համար, որ գողութիւնը չէր գիտեր թերեւս մարդասպանը.

Դատավճիռը լուռ է մեղմացուցիչ պարագայից վրայ.

Ընդհանուր դատախազը մահու պատիժ կը պահանջէ.

—Ի՞նչ ունիք ըսելիք, կը հարցնէ նախագահը մահապարտին, օրինաց գործադրութեան վրայ.

Բրանճինի սոսկալի տեսք մ՚ունի. երեսը սարսափելի կերպիւ գունատ է. կ՚ուղէ լալ, և արցունքներն ըմբոստ են. կատաղաբար կը սեղմէ թաշկինակը ձեռներուն մէջ.

—Բան մը չունիմ ըսելիք, կ՚ըսէ խուլ ձայնով.

ԱՏԵԱՆԸ ՄԱՀՈՒ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԶՆԱ

Այս ահռելի դատավճռոյն վրայ, Եղեռնադատ ատենի Թատրերգակը կ՚ընկճի վերջապէս. Մարդն յաղթուած է, կը կքի, պիտի իյնայ, եւ անորոշ, կերկերեալ ձայնիւ մ՚է որ մահապարտը կը մրմնջէ իւր իտալական շեշտով.

—Եւ ես կը պնդեմ թէ անմե՛ղ եմ.

Նիստը կը վերնայ ժամ 7 ին.

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺ.

ՅԱՅՏԱԳԻՐ 1887-88 ՎԱՐԺԱՐԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ

Սանասարեան Գիշերօթիկ Վարժարանըն ունի Գերմանացւոց Դաստիարակարան (Erziehungsschule) կոչուած Միջնակարգ Վարժարաններուն համահաւասար աստիճան, և անոնց պէս կը բաղկանայ ինը դասարաններէ (Ա—Թ), որոց իւրաքանչիւրին ընթացքը կը տեւէ մէկ տարի. Ապագայում պիտի բացուի նաեւ մի մասնագիտական շրջան եռամեայ ընթացքով:

Վարժարանում կ՚աւանդուին հետեւեալ ուսմունքները.

1. Կրօն (Սրբազան Պատմութիւն, Քրիստոնէական Վարդապետութիւն եւ Պատմութիւն Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ). 2. Պատմութիւն Ազգային, Օսմանեան եւ Ընդհանուր. 3. Աշխարհագրութիւն Բնական, Աստեղաբաշխական, Քաղաքական և Վաճառականական. 4. Բնագիտութիւն (Կենդանաբանութիւն, Բուսաբանութիւն, Հանքաբանութիւն, Երկրաբանութիւն, Բընաբանութիւն եւ Տարրաբանութիւն). 5. Հայերէն Աշխարհաբար եւ Գրաբար. 6. Տաճկերէն. 7. Գաղղիերէն. 8. Անգղիերէն. 9. Գերմաներէն. 10. Ուսողութիւն (Թուաբանութիւն, Գրահաշիւ, Երկրաչափութիւն, Եռանկիւնաչափութիւն եւ Տոմարակալութիւն). 11. Գեղագրութիւն. 12. Գծագրութիւն եւ Նկարչութիւն. 13. Ձայնական Երաժշտութիւն. 14. Գործիական Երաժշտութիւն (Դաշնակ եւ Ջութակ). 15. Մարմնամարզ և Զմլկութիւն. 16. Գործնական պարապմունք (Պարտիզպանութիւն, Կազմարարութիւն ևլն). 17. Արհեստներ (Փականագործութիւն հանդերձ թիթեղնագործութեամբ եւ ատաղձագործութիւն հանդերձ ճախարակագործութեամբ):

Գործիական Երաժշտութիւնը կ՚սկսի Երրորդ դասարանում, Գրաբար Հայերէնը, Տաճկերէնն եւ Արհեստները՝ Չորրորդում, Գաղղիերէնը՝ Հինգերորդում, եւ Անգղիերէնն ու Գերմաներէնն՝ Եօթներորդում:

Անգղիերէնն ու Գերմաներէնն եւ Գործիական Երաժշտութիւնն ու Արհեստները կամաւոր են, իսկ միւս բոլոր առարկաները՝ պարտաւորիչ:

Աշակերտը կարող է ընտրել Անգղիերէն եւ Գերմաներէն լեզուներէն միայն մէկը, նոյնպէս միւս կամաւոր առարկաներէն միայն մէկն, այսինքն կամ Դաշնակ կամ Ջութակ, կամ ո՛ր և է մի արհեստ:

Թէեւ աւելի առաջ յայտարարուած էր որ մինչեւ Վարժարանիս սեպհական շինութեան կառուցումն այլ եւս աշակերտ չը պիտի առնուի, սակայն Վսեմ. Հիմնադրին ըրած յատուկ կարգադրութեան շնորհիւ այս տարի եւս պիտի առնուին սահմանեալ թուով թոշակաւոր աշակերտներ եւ պիտի զետեղուին Բ. դասարանում, որով Վարժարանս սոյն տարուան մէջ պիտի ունենայ Բ. Գ. Դ. Ե. եւ Զ. դասարանները:

Ձրիավարժ աշակերտներուն որոշեալ թիւը լրացած լինելով՝ նորեր չեն առնուիր:

Թոշակաւոր աշակերտներու ընդունելութեան պայմաններն են հետեւեալները.

1. Ընդունուելիք աշակերտին տարիքը լինելու չէ ութէն վար եւ տասնէն վեր. հակառակ դէպքում տղան յետ կ՚ուղարկուի:

2. Ընդունուելիք աշակերտը պէտք է բերէ իւր հետ ծննդեան, մկրտութեան, պատուաստի եւ առողջութեան վկայականներ, ինչպէս նաեւ Օսմանեան Թեզքերէսի:

3. Աշակերտը պէտք է կանխիկ վճարէ.

Մուտքի համար միանուագ	Օս. Ոս.	5
Տարեկան Թոշակ	»	20
Գործ. Երաժշտութեան կամ արհեստի համար, տրկն.	»	5

ԾԱՆ.— Անցեալ տարուան Յայտագրում նշանակուած Թոշակի պայմանները հին աշակերտներուն համար կը մնան անփոփոխ, միայն թէ այն աշակերտներն՝ որոնք Գործ. Երաժշտութիւն եւ Արհեստ նոր պիտի սկսին, պարտաւոր են այդ առարկաներուն վերաբերեալ տուրքը վճարել սոյն 3րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն:

4. Նշանակուած տարեկան վճարէն զատ ծնողք ստանձնելու չեն ուրիշ ո՛ր եւ է ծախք:

5. Եթէ աշակերտը տարուան ընթացքում ո՛ր եւ է պատճառով հանուի կամ բացակայ լինի Վարժարանէն, տրուած տարեկան վճարը չի կրնար յետ պահանջուիլ ծնողին կողմէն:

6. Ամառնային արձակուրդին, որ կ՚ըսկսի Յուլիսի կէսին եւ կը տեւէ մինչեւ Սեպտեմբերի 1ը, ծնողներն, եթէ ուզեն, կարող են տուն տանիլ իրենց որդիները, բայց երթեւեկութեան ծախքն իրենց վըրայ է: Իսկ վարժարանում մնացողներուն համար յատուկ վճար չի պահանջուիր:

7. Աշակերտ տալ ցանկացողները պէտք է մինչեւ Օգոստոսի սկիզբը ծանուցանեն իրենց որոշումը Վարժարանիս Տեսչութեան:

8. Աշակերտներուն մուտքը տեղի կ՚ունենայ Սեպտեմբերի 1էն մինչեւ 14ը:

9. Աշակերտներու ընդունելութեան մէջ նկատողութեան պիտի առնուի ծանուցումներու կարգը:

Կարին, Մայիս 1887

Տեսչութիւն Սանասարեան Վարժրնի.

Ց. ՄԱՏԱԹԵԱՆ Ս. ՍՈՂԻԿԵԱՆ Գ. ԱԲՈՒԼԵԱՆ

Վարժարանին վերաբերեալ նամակներ պէտք է ուղղուին՝

Առ Տեսչութիւն Սանասարեան Վարժրնի. Կարին

Direction du Collége Sanassarian
Turquie d'Asie Erzeroum

ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑ

ՀԱՅ ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ

Բերայի Հայ իգական սեռի Արուեստանոցի Խնամակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ սոյն ազգային հաստատութիւնն այսօր կարող է գործադրելու հետեւեալ յանձնարարութիւններն, որք են.

1°.- Արանց առանիին ճերմակեղէնի եւ հանդերձեղէնի կար.

2°.- Երկու սեռի փոքր տղայոց հագուստ պատրաստել.

3°.- Սիւզէնի՝ ասիական և եւրոպական հին և նոր նիւթերով.

4°.- Պատըլաի իւր ամեն ճիւղերով.

5°.- Ճերմակեղինաց արդուկ (իւթիւ) թէ՛ պարզ և թէ՛ օսլայով.

Խնամակալութիւնն աւելորդ չը համարիր ապահովել որ իրեն եղած յանձնարարութիւններն կատարեալ խնամօք և դիւրամատչելի գներով պիտի գործադրուին, և բոլոր ատենք մասնագիտաց հսկողութեան ներքեւ.

Յանձնարարութիւնք կ՚ընդունուին ամեն օր՝ բայց կիւրակէէ, առաւօտեան ժամ 2էն մինչեւ երեկոյեան 9, արուեստանոցի յատուկ գրասենեակն որ կը գտնուի Բերայի Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյ յարակից շէնքին մէջ:

Խնամակալութիւնն աներկմիտ է որ Արգոյ Հասարակութիւնն և ի մասնաւորի ազգային ընտանիք պիտի բարեհաճին օգտիլ սոյն արուեստանոցի մատուցանելիք ծառայութենէն և միանգամայն խրախուսեն այս օգտակար հաստատութիւնը:

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑԻ

ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ՎԷՊ)

Գրեց Փ. ՔՈՉԵՐԵԱՆ

Կը վաճառուի, ի գին 6 ղրշ. բոլոր հայ գրավաճառաց քով. Կեդրոնատեղին է Միացեալ Ընկերութեանց Գրասենեակը, Կէօչէ-օղլու խան, Ղալաթիա:

940 3—5

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ՍԻՄՈՆ ԷՖ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Այս անգամ փոխադրած և հաստատած է իւր գրասենեակն ի Գավաֆեան խան, Թիւ 2, ի Ղալաթիա, Վօյվօտա ճամբային:

Պատրաստ է ստանձնել գոհացուցիչ պայմաններով՝ քաղաքային, առեւտրական, պատժական, եղեռնական, վարչական և շէրիյի վերաբերեալ դատերու փոխանորդութիւնն, հայ. տաճկ. և գաղղ. լեզուներով օրինական խնդրագրութիւններ և թարգմանութիւններ և հաշուական և կամ իրաւախոհական կարգադրութիւններ:

909 10—14

ԸՆՏԻՐ ԳԻՆԻ

Ընտիր Կիպրոսի Քօմանտարիա և սեղանի գինի. կը ծախուի չափաւոր գիներով.

Դիմել առ Նիկողոս Կարապետեան, Ղալաթա Տէյիրմէն խան, գետնայարկ:

932 7—10

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ Թիւ 14

ԵՐԵԻԵԼԻ ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Դպրատունս Ազգային վարժարանաց մէջ իբր ՄՐՑԱՆԱԿ տրուելու համար մասնաւորապէս հրատարակած է սոյն գեղեցիկ գործն, որ կը պարունակէ մեծ մարդոց մանկութեան և նշանաւոր մանկանց պատմութեան, բարոյալից, հրահանգիչ, յարմար ամէն ԸՆՏԱՆԵԱՑ և ամէն հասակէ ՏՂԱՅՈՑ ընթերցման, ընտիր թըղթի վրայ, մաքուր տպագրութեամբ, 192 էջերով և 25 մեծ պատկերներով:

Կեդրոնատեղին է գրատունս, կը գտնուի նաեւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով. Գինն է 7 ղրուշ: 936 3—4

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երկու Հատոր

Բաղկացեալ 800 երեսներէ

Համեմատ Նշանակաց (ըմպրմ) 23 ալեքսանդրով

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՍԻՄՈՆ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Հռչակաւոր Թուաբան հանգուցեալ Սիմոն էֆ. Միքայէլեանի սոյն դասագիրքը կը պարունակէ ընդարձակ Թուաբանութեան մը վերաբերեալ ամէն գործողութիւններէն զատ նաեւ բոլոր ազգաց չափերուն և կշիռներուն բաղդատական ցանկերն, անտոկոս և տոկոսաւոր հաշուընթացներ, նշանակալից տախտակներ, երկրաչափական գործնական մաս մը, տեսակարար ծանրութեանց ակնարկներ և այս ամէնուն վրայ գործնական հազարաւոր խնդիրներ, այնպէս որ չը կայ Թուաբանական խնդիր մը որ մարդ չը գտնէ այս Թուաբանութեան մէջ:

Սոյն Թուաբանութիւնն, որ իւր ճոխ, բազմազան ընտիր պարունակութեամբը, ազնիւ տպագրութեամբն ու լաւագոյն թըղթովը կը մրցի եւրոպական բոլոր նմանօրինակ հրատարակութեանց հետ, մինչեւ ցարդ 16 Ֆրանքի կը վաճառուէր, այժմ մեր Գրատան կողմէ ի վաճառ հանուած է երկու հատորը քսան դահեկանի: Երկրորդ հատորն առանձին 7 դահեկան:

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ակօրեան խան Թիւ 13

918 8—10

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

ԵՐՈՒԱՆԴ Կ. ՓԱՐԹԱԼԵԱՆ

Դասատու

Զափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն Երուանդ էֆ. Կ. Փարթալեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ Թուաբանութեան տեսական և գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան և մեծ խնամոց արդիւնք է:

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք հիլին և դիւրըմբռնելի ոճով բացատրուած են, և մեդրական, չափու և վաճառականական հաշուոյ վերաբերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ:

Բաց աստի, մասնաւոր ուշադրութիւն եղած է որ ի քաղանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք Թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց և առանին կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, առանց որոյ Թուաբանական խնդիրք շատ անգամ տաղտկացուցիչ և աւելորդ կ՚ըլլան:

Հմուտ Թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէկ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել և բանալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական գրութեամբ պատրաստուած շատ մը դասագրքեանք:

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. Կեդրոնատեղին է Ցակոբեան խան, Թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ա. Պիպէռճեանի քով:

Գինն է 10 ղրուշ

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ՚ըլլուի:

886 14—50

ՇԱՀԱՒՈՐ ԱԶԴ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Այս անգամ 105րդը պիտի քաշուի յառաջիկայ եւրոպական օգոստոս 1ին, այսինքն յուլիս 20ին ըստ յունաց:

550 Թիւեր պիտի շահին: Առաջին պարգևն է 600,000 և երկրորդը 60,000 Ֆրանք:

Ասոնցմէ զատ 48 Թիւեր եւս մեծ պարգևներ, իսկ մնացեալ 500 Թիւերը 400ական ֆրանք պիտի շահին:

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 5՝ կէսինը 3՝ և մէկ չորրորդինը 2 դահեկան:

Բաց ի ասոնցմէ գնողաց համար ամենէն նպաստաւոր պայմաններով եւս բաղդատոմսեր հրապարակ հանած եմք, այնպէս որ այլ եւս սոյն վիճակահանութեան չմասնակցիլը չարժէր. Հետեւեալ պայմաններով.

					դահեկան
5	հատ	տարբեր	տարբեր	Թիւեր	5
10	»	»	»	»	10
20	»	»	»	»	20
50	»	»	»	»	50

որք շահելի գումարին միայն մէկ հինգերորդն ստանալու իրաւունք ունին:

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի թուղթ ալ կ՚ընդունուի: Թղթատարի ծախքը գնողին կը վերաբերի:

Դիմել ի Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Թիւ 33, Պուլաղօղլեան Ընկերութեան: 516

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՇ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788964

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական արտասովորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

'ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000   ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իզմիտ օրտուի Հիւմայունը մէրքէզ վէ մէվագիինտէ պուլունաճագ ասաքիրի Շահանէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան լահմըն չէյրաիթը մուգարրէրէսի իլէ պէհէր գըյէի հէտիտի եիւզ օթուզ սէքիզ բարայա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ իհալէ թէսմուգըն օն պիրինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ օն իքինճի բազար կիւնիւ սաաթ օնա գատար եիւզտէ պէշ թէմինաթ գաչուլ օլունաճաղընտան, իթաալնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 Թէմմուզ 1887   954
Նօ. 6   2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Քիւլու գըրգըմ ինճէ Օտէսա խարմանը, գիլօ իքի եիւզ պին, պէհէրի օն ղուրուշ։

Ավրօբաքարի թիմուր գազմա, ատէտ տէօրթ պին, պէհէրի օն պիր պուչուգ ղուրուշ։

Թուզլը գուրու Բումէլի կէօնիւ, ատէտ պէշ պին, պէհէր քիլօսը տօգուզ պուչուգ ղուրուշ։

Իզմիտ վէ ֆէս ֆապրիգալը իլէ Պէյգօզ տէպպաղխանէսինէ վէ սարըաճխանէ անպարընա իթթիխազ օլունան նիւմունէլէրի իլէ չուրութը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգէն միւպայեա օլունմագ իզրէ մէզգիւր միւնագասայա գօնուլան եաբաղը վէ սայիրէ թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլուպ թէսմուգըն օն պէշինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի պիլ էճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթաալնա թալիպ վէ իրթէսի բէնշէնպիհ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէմինաթնէ բաղլիպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 Թէմմուզ 1887   953
Նօ. 5   3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Գոսօվա, Իսքիւպ վէ Համալիսինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէնին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի թէմմուզընտան պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի հազիրանը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէլիք իտարէլէրի իչիւն մուգթազի էրզագը միւթէնէվվիէնին իթաալնա թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 Թէմմուզ 1887   952
Նօ. 4   3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նապլիչ ֆըրգասընտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ վէ հայվանաթը միբէյնէսին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի աղուսթօսը իպթիտասընտան պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի թէմմուզը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէլիք օլարագ մահալլինճէ միւնագասայա վազ օլունան էրզագը միւթէնէվվիէնին իթաալնա թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 Թէմմուզ 1887   951
Նօ. 3   3—3

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՏԱՐԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօմէն Բարաբօ
» Լիազօր գործակալ. Մ. Նազարէթ Նազրեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Անձերը կը համարիմ ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. հաւ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան չահաւէտ պայմաններուն և վճռականութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտարէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրին.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց եւն. եւն։

Փաստաթուղթ ապաստ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն ստանալ Եւրոպիոյ մեծ դրամատուններէն։   65

INJECTION BROU

Առողջապահական, անվնասկու եւ զգուշական.—Որ անմիջապէս կը բուժէ հին և նոր սերմնահոսութիւնները։ 30 տարուան յաջողութիւն.—Կը ծախուի աշխարհիս ամէն լաւ դեղատանց մէջ և ի Բարիզ, Ժ. Ֆէրրէի դեղարանը, 102, Րիշլիէօ փողոց, յաջորդ Պրուի։

J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris   721

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

Ամենազգու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յայտ անհրաժեշտ նիւթերով։

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորլուծութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպօն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիբրանտիի դեղարան Տէլլա-Սուտա, Պերա մեծ փողոց 169։   766

ԻՏԱԼԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայ և Բօմպէյ միջեւ չոգենաւարգելու

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յատաջիկայ շոգենաւն է Անապոլի որ յուլիս 16ին Մարսիլիայէն և յուլիս 25ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յատաջիկայ շոգենաւն է Մէօրի որ պիտի մեկնի յուլիս 25ին։

Ուղեւորաց և սպրանքներու

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՐԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւմթ
556   Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ԲԱԲԱՆՍԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլէ, Մէջբէրօ-Լանտ և Օտէսայի միջեւ կանոնաւորութեան բանող

Անուանք	Թոնօ	Նաւապետ
Ալա Թօքի	3,000	Պըգա
Ալպանա	2,500	Ռօպէրս
Ալքասիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուիլզա
Մասէտոնիա	3,500	Մօրս
Բումելիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով փոխադրութիւնք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
536   Գործակալք

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	2,000	Լէբանգօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արգօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պալթիմօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօսփիօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Դէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օզրանգօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օգգօ	2,000
Գազօ	2,000	Բաուֆիկ	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բապտէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիգօ	2,800
Էրազօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կաշիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Իօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօնօ	2,200	Սօրէնգօ	4,300
Ջանկօ		Թասսօ	1,200
Ջէրօ	2,000	Թ. Ուիլըն	3,000
Ջիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Ջիւմպէրգ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ջիլօ	2,350	Քամպօ	3,600
Քէլօ	2,000	Իէթօ	1600
Քօլօ	2,200	Ջէգրա	3,000
Լէօ	2,000	Ջէրօ	41,0

Քէյրօ շոգենաւը, Նաւապետ Հէյզ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն մեկնած է ամսոյս 8ին և 24ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններն ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ
551   խան Ղալաթիա

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՉԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼՆ

Տօքթօր Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողաւաք, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կազմուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'օգնէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է բոլոր ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, չորսից նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և փութկոտ ներգործութեան պատճառաւ ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր ստուգութեանց յառաջացումն և ապաքինումն կը հանդիսանայ։

Չկայ ամենեւին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ փառաւորութիւնը գրաւելու։

Չէրրի Փէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է և համեղ. բնաց շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։

Գործածութեան եղանակը շշերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ գտնուող դեղագործաց քով։   581

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրբուլի և Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալպանիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլիան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արմէնիան	3700	Իլլիրիան	5500
Գալաբրիան	6000	Իստրիան	5500
Գալիֆօրնիան	6000	Լէգօնիան	2200
Քառթէլեան	800	Լիկուրիան	2500
Գօրինթեան	2000	Լիտեան	800
Տաւրոս	700	Օլիմպոս	700
Էմիլեան	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3709	Վալենսիան	6800
Ֆալէրեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.
Նաւատէրք, Գարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և Ընկ.   Լիվրբուլ
546

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։   628

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամբաւսօ	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսօստրիս	3250	Բէրա	300
Թիպոս	3250	Լօթիս	800
Մակտալա	3250	Ոլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեւիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
541   31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

Արտօնատէր   Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1887 Յունիս 15 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ Յուլիս 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ երթող շոգենաւաց եւ Բեւեկոսեան ժամերը

Ժ. Ր.		Թ.
11 —	Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյ. Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	18
11 35	Ենիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Պեպեքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22
12 —	Ր. և Ա. Գավ. Ենիմ. Մեզպ. Պեօյ. Թար. Ենիք. (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	34
12 50	Ենիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք (Պեպեքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)։	28
1 30	Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյ. Թար. Ենիք. (Ենիք. պիտի հաղորդակցի)	32
2 5	Ենիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք (Պեպ. պիտի հաղորդակցի)	18
3 —	Են. Մեզ. Պեօյ. Թար. Ենիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպ. (Պեպեքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	33
4 15	Ա. Գավագ. Ենիմ. Մեզ. Պեօյ. Թարպ. Ենիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք։	28
5 45	Ենիմ. Մեզ. Պեօյ. Թար. Ենիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպեք Արնվ. Գուրշ. Օրթ. Պեշիք։	22
7 —	Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյիւք. Թարապ. Պեյքօզ Բաշչա. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չենկ. Պեյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պեշիք. Խուսկ.	2
8 15	Ա. և Ռ. Գավ. Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպ. Արնավ. Գուրուշ. Օրթագ. Պեշիք. (ուրբաթ օրերը Ըմէնիա պիտի հանդիպի)	20
10 —	Մեզարպ. Պեօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պեշ.	33

Անատոլուգաւաքէն կամուրջ երթող շոգենաւաց ժամերը

11 —	Պեպեք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	19
11 35	Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	2
12 10	Պեպ. Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. Գապ.	33
12 45	Արնավ. Գուրուշ. Օրթ. Պեշիք.	4
1 20	Պեպեք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գապ.	21
2 —	Արնավ. Գուրուշ. Օրթագ. Պեշիք.	22
2 40	Պեպեք Արն. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գապ.	4
3 20	Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիքթաշ	21
4 —	Պեպեք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գապ.	32
9 45	Պեպեքէն ուղղակի կամուրջ	28
10 55	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	22
11 15	Պեպեքէն ուղղակի կամուրջ	2

Ասիական եզերէն կամուրջ երթող շոգենաւաց ժամերը

10 45	Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Գապ.	28
11 10	Պեյքօզ Բաշչա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
11 45	Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ.	21
1 —	Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիքթաշ	23
1 15	Պեօյիւք. Թար. Պեյքօզ Բաշչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	20
2 15	Գանտ. Վանիք. Չենկլ. Պեյ. Գուզկ.	34
2 15	Մեզպ. Պեօյիւք. Թար. Պեյքօզ Բաշչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ.	19
4 —	Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Իւսկիւտար	34
4 15	Պեյք. Բաշչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Պեշիք.	23
8 45	Պեօյիւք. Թարապ. Պեյք. Բաշչա. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Չենկ. Պեյլէր. Գուզկ. Իւսկ.	21
9 30	Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ	19
10 25	Գանտիլլիէն Չենկելքէօյ կամուրջ	23
11 —	Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	19

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 15	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պեօյ. Մեզ.	19
1 15	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ըմէն. Ենիք. Թար. Պեօյ. Մեզարպ. Ենիմ.	33
2 —	Գապաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Չենկել. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշչապ. Պեյք. Թարապ. Պեօյ. Մեզ. Ենիմ.	2
2 30	Պեշիք. Օրթագ. Գուր. Արնավ. Պեպեք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պեօյ. Մեզ. Ենիմ. Ռ. և Ա. Գավագ	28
4 —	Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնվ. Պեպեք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պեօյ. Մեզ. Ենիմ.	22
5 30	Գապաթ. Պեշիք. Օրթագ. Գուրուշ. Արնավ. Պեպեք. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ըմէն. Ենիք. Պեյք. Թարապ. Պեօյիւք. Մեզր. Ենիմ. և Գավագներ	20
6 45	Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Չենկ. Արնվ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պեօյ.	21
8 30	Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մեզար. Պեօյ.	33
9 45	Ենիք. Թարպ. Պեօյ. Մեզպ. Ենիմ.	34
10 30	Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ըմէն. Ենիքէօյ, Թարապիա, Պեօյի. Մեզար. Ենիմ.	18
11 10	Ենիք. Թարապ. Պեօյիւք. Մեզարպ. Ենիմ.	20
11 40	Պեպ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ըմէն. Ենիք.	22

Ամեն ուրբաթ օրեր կամուրջէն շոգենաւ մը ժամ 4 30ին մեկնելով, Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշչ. Պեյք. Թար. Պեօյիւք. Մեզպ. և անտի ժամ 10 30ին մեկնելով յիշեալ նաւամատոյցները հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

Կամուրջէն Անատոլուգաւաք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 10	Ուղղակի Արնավուտքէօյ	4
12 45	Ուղղակի Պեպեք	21
1 25	Ուղղակի Արնավուտքէօյ	22
2 5	Ուղղակի Պեպեք	4
2 45	Ուղղակի Արնավուտքէօյ	21
3 25	Ուղղակի Պեպեք	32
9 —	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք	28
10 —	Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար (Վոսփոր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22
10 30	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք	2
11 5	Գապաթ. Պեշիք. Օրթագ. Գուրուշ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ	21
11 40	Պեշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պեպ.	19
12 5	Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնավ.	2

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

11 35	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Ենիք.	28
12 30	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Պեյքօզ Ենիք.	18
12 30	Ուղղակի Գանտիլլի	23
1 40	Ուղղակի Գանտիլլի	31
2 45	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. պաշճէ Պեյք.	23
3 25	Ուղղակի Գանտիլլի	34
8 45	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Գանտիլլի	19
9 30	Պեշիքթաշ, Գուզկունճ. Պեյլէր. Չենկել. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	23
10 15	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշչապ. Պեյք. Թար. Մեզ. Գավագ.	32
10 35	Իւսկ. Գուզկ. (Բացի ուրբաթէ)	19
10 40	Պեշիք. Գուզկ. Պեյլէր. Չենկել. Վան. Գանտիլլի Պեպեք (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	28
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշչապ. Պեյք.	23
11 45	Գապաթ. Գուզ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք.	33

Ամեն ուրբաթ իրիկունները ժամ 11 ին Մեզարպուրնիէն շոգենաւ մը մեկնելով, Պեօյիւք. Թարպ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Ա. ըիվՕրթ. Պեշիքթաշ հանդիպելով, կամուրջ պիտի երթայ։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —	5 —	11 15	6 20 Պեշիք
11 30 Պեշիք	5 35	11 45	7 5
12 —	6 5	12 15	8 15 Պեշիք
12 30	6 35	12 45	9 —
1 —	7 5	1 20	9 40
1 30	8 15 Պեշիք	1 50	10 10 Պեշիք
2 —	9 —	2 20	10 35 Գզ.
2 30	9 30	2 50 Պեշիք	11 —
3 — Պեշիք	10 10 Պեշիք	3 30	11 25
3 15 Ֆէրպօթ	10 40	4 —	11 50
3 40	10 50 Գզ.	4 40 Պեշիք	12 5 Գզ*
4 15 Պեշիք	11 25	5 20	
4 30 Ֆէրպօթ	11 40	5 50	
4 35 Վոսփոր	12 5		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 15 Պեշիք	5 35 Պեշիք	11 15	7 5
12 —	6 20	12 —	8 15 Պեշիք
12 45	7 5	12 40	8 45
1 30	8 15 Պեշիք	1 25	9 15
2 —	8 45	1 55	9 45
2 30	9 15	2 25	10 10 Պեշիք
3 — Պեշիք	9 45	2 50 Պեշիք	10 45
3 15 Ֆէրպօթ	10 10 Պեշիք	3 35	11 20
3 40	10 45	4 5	11 40
4 15 Պեշիք	11 10	4 45 Պեշիք	12 5
4 30 Ֆէրպօթ	11 45	5 25	
4 35 Վոսփոր	12 5	6 15 Պեշիք	
5 —			

* Այս երթեւեկութիւն հրեից տօներուն, և շաբաթ օրերը չպիտի կատարուի։

ՀԱՐԷՄ ԻՒՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 30	Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 —	» »
10 35	» » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 30	» » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
1 —	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
3 30	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 15	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժմ. 10 30ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐՉ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15	Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 30	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 —	» Գապաթաշ
3 45	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 15	Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Նշմ.—Օգք միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։   663